

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Appellationibus, Recusationibus, Et Relationibus. Titulus XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Idem S. Maria in Cagi (& Vallu sece-
ra Abbati.) a

Cum I. & A. b canonici sancti Dio. Remen. ex parte quorundam canonicorum ejusdem ecclesie nostro apostolatu referarint, quod Abbas eorum super dilapidatione, perjurio, simonia, & quibusdam aliis erat multipliciter infamatus: nos Cathalan. Episcopo, & ejus collegis dedimus in mandatis, ut ad ecclesiam personaliter accedentes, tam in capite, quam in membris corrigerent corrigenda, & statuerent quae statuenda viderent: & infra. Iudices autem Abbatis & canonicorum juramenta recipientes, Abbatem ab administratione ipsius ecclesie per sententiam removerunt, correctione membrorum dilata, quam tunc non poterant expedire. A qua sententia, cum procurator praedictus ad nostram audientiam appellaverit, proposuit dictam sententiam reprobendam, tum quia iudices lite non contestata in ipso negotio processerunt, tum quia juramenta conspiratorum contra ipsam recipientes (depositionibus coram partibus minime publicatis, nec e ostensis eidem) ad sententiam procedere praesumpserunt: & infra. Quia vero de conspirationis articulo nobis non potuit fieri plena fides: mandamus, quatenus si vobis constiterit, quod illi conspiratores fuerint, quorum constat a iudicibus juramenta recepta, quod Abbas probare voluit coram eis, & eorum dicta iudices secuti tantummodo, cum per alios ea probata non essent, sententiam protulerunt, vos irritantes processum eorum in negotio iuxta praedictam formam comprehensam in prioribus literis procedatis. Si vero eos conspiratores fuisse nequiverit comprobare, vel licet de hoc constaret, appareat tamen illos nihil super his deposuisse, pro quibus idem Abbas fuit amotus: vel etiam si aliqua super his deposuerint, ea tamen per aliorum dicta fuerant sufficienter ostensa, processum ipsorum iudicum confirmetis: quia licet adversus Abbatem non debuissent conspiratores dimitti, juramenta tamen ipsorum de veritate dicenda super statu ipsius domus recipi potuerunt: ut per ipsorum dicta super aliis fides possit haberi, quae Abbatem minime contingebant, praesertim quum tunc probatum non esset eos conspiratores fuisse.

CAP. XXIII.

Damnatus in actione injuriarum infamis est, & per Papam potest forma restitui. b. d. prout communiter summat.

Idem H. de Castro Guarra. d

Cum te. e à Bartholomaeo injuriarum actione convento, eo quod diceret equum tuum non esse minoris precii, quam capillus ipsius, iudices, qui super hoc cognoscebant, te in decem solidos condemnassent, tu timens ne ipsorum sententia te notaret infamia f. beneficium restitutionis ad famam à sede Apostolica implorasti. Nos autem considerantes, quia nulla fuerit vel minima facta injuria, volumus te per g praedictam sententiam infamia non notari.

CAP. XXIV.

Revocata sententia propter defectum jurisdictionis, ut quia unus ex iudicibus publicè excommunicatus erat, vel propter juris ordinem non servatum, iterum de principali quaeritur.

Idem.

Ad probandum h quod procurator dominæ: & infra. Vos autem interim agnoscat de confirmatione sententiae, quae lata est à iudicibus delegatis de ele-

a al. in Cagi. al. Catag. al. Vallu seren. b C. 1. eod. tit. in 3. compil. c Hunc text. Innoc. dicit esse singularem, quod attestacionum publicatio est de iustitia, non autem de substantia. Male legitur pro eadem eisdem, cum de solo Abbate sermo sit. d al. Vuarim. al. Idem R. mult. e C. 1. eod. tit. in 1. compil. vide Bart. in l. infamem. ff. de pub. iud. f vide l. Ablesas. de hu. qui not. infam. g al. propter distam. h C. 2. eod. tit. in 4. comp. vide Ant. de Bui in c. fraternitatu. supr. de testi.

ctione custodis, ut eam (sicut de jure fuerit faciendum) confirmare vel infirmare curetis, ita ut si pro eo, quod unus ex delegatis iudicibus, qui eandem sententiam protulerunt, excommunicationis vinculo esset publice innodatus, quando sententia lata fuit, sicut per Metropolitanani literas perhibetur, aut ex alia iusta causa eandem sententiam constituit infirmandam: ipsa cassata, de ipsius electione custodis iterum cognoscatis.

CAP. XXV.

Res inter alios iudicata, aliis non nocet: fallit in eo, qui passus est illum litigare, cui secundo loco competebat actio, vel defensio, vel à quo causam in iure iudicatum habuit.

Gregorius IX.

Quamvis regulariter aliis non nocet a res inter alios iudicata. Et tamen, qui cum sibi primam de e. actio vel defensio competebat, sustinuit sequentem agere. Ac illi etiam, qui passus est eum, à quo causam habuit, experiri, est praedictum generatum.

CAP. XXVI.

Si duo ordinarii pronuntiant contraria, tenet sententia prioris, fallit in quatuor casibus hic contentis, & similibus. Si vero delegati discordant, delegatus est adhibendus. Si arbitri, neutra tenet.

Idem.

Dvobis b iudicibus (ut accepimus) diversas sententias proferentibus, si ex jurisdictione ordinaria processerunt, tenet pro reo, non pro actore sententia, nisi in causa favorabili, puta matrimonio, libertate, dote, seu testamento pro ipso fuerit promulgata. Si vero ex delegata potestate, utraque pendet sententia ex arbitrio delegantis. Quod si ex compromisso, neutra debet habere vigorem.

DE APPELLATIONIBVS & RECUSATIONIBVS, ET RELATIONIBVS.

TITVLVS XXVIII.

CAP. I.

Collatio beneficii facta post appellationem ex probatib. & simili causa interpositam, est ipso iure nulla.

Alexander III. Excomen. Episcopo & Decano Londonen.

Dilecti d filii prior & clerici de Gilsbergien. priorem e. querimoniam trans miserant, quod L. boracen. Archiepiscopus Apost. sed. legatus eundem priorem post appellationem suspendit, suas ecclesias interdixit, & canonicos (si eidem tanquam priori obtemperarent) excommunicatos denunciavit: & infra. Super quibus si veritate per idoneas personas & famam loci licite inquisita, inveneritis ecclesiarum concessiones factas, nisi prior & canonici malitiose distulerint eas, quantum ad se pertinet, ordinare. in irritum revocetis eadem.

CAP. II.

Appellatio generalis, respectu causa non valet.

Idem Archiepiscopi Remen.

Inter cetera: & infra f. Super eo quod Abbas sancti Apollinaris in claustrò à te appellationem interposuit generalem super omni causa, quae adversus eum

a Vide l. res inter. C. quando rei iud. non noc. b Cum plures iudices proferunt diversas sententias, quae praevalent, vide Alex. in l. si duo ex tribus & l. si in tres. ff. de recep. arb. c De hac materia vide conc. Trident. Sess. 13. de reform. c. 1. & Sess. 24. de reform. ca. 20. d Post conc. Later. sub Alexand. III. p. 10. c. 1. & c. 1. eod. tit. in 1. compil. e al. gravem ad nos quer. f C. 2. eod. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 2. aliquo

aliquo tempore possit moveri. Ipsum exinde redarguimus, nec huiusmodi appellationem duximus admit- tendam.

CAP. III.

A correctione legitima non appellatur, nisi modus excedatur. h. d. in pella mente.

Idem Abbatis S. Petri.

Adnotam: [1 & 7.] Quia a vero remedio appellationis non ideo est inventum, ut alicui a religionis & ordinis observantia exorbitanti debeat in sua nequitia patrocinium exhibere. Mandamus, quatenus, si quando quilibet subditorum tuorum ad remedium appellationis convocaverit, non ideo minus eum iuxta tenorem mandati, quod in praedicta regula continetur, & institutio- nem ordinis corrigas & castigas.

[1 Noveris audientiam pervenisse, quod si quando subditos tuos in pre suis excessibus secundum regulam B. Benedicti, & institutio- nem sui ordinis corrigere & castigare, ipsi ut malitiam suam libe- rius valent exercere, ad remedium appellationis confugiant.]

CAP. IV.

Si appellans intra terminum, a iudice a quo appellavit, vel a se- ipso statutum appellationem non persequitur, sententia vel iudicio illius stare compellitur.

Idem (Norwicens. Episc.)

Personas ecclesiarum: [1 & 7.] Si a quis ad no- stram audientiam appellaverit, & appellationi proli- xita terminum praefixerit, tu ei diem, intra quem Aposto- sedem convenienter possit adire adsignes: ad quam si ve- nire contempserit, tu illum extunc iudicio tuo super his, quae in questione veruntur, sine contradictione aliqua stare compellas. Si autem quisquam appell. suae praefi- gat terminum congruentem, nec tamen causam ad diem appell. fuerit prosecutus, ipsum nihilominus extunc sen- tentia tuae (sicut de alio diximus) appell. re. parere con- stringas.

[1 Ecclesiarum in tua diocesi consistentium, ita tuis & domi- nionis fundi authentice scripturis praevidetur, ut eorum aliquam personam ecclesiarum illarum decedere forte contigerit, decedentis filium vel vicarium, seu alium quilibet, personam ecclesia vacantis vicarium conferendi tibi viam pracludere aliqua calliditate non possit. Quod.]

CAP. V.

Appellans ad prosecutionem habet annum, & ex causa biennium, nisi iudex moderetur. Et si intra id tempus non persequitur, rata manet sententia: vel redit ad primum, si ante sententiam appella- vit. h. d.

Idem Remen. Archiepisc.

Quoniam sit e Romana: [1 & 7.] Fratrenitati tuae du- cimus respondendum, quod si ante sententiam, vel postea fuerit appellatum, huiusmodi appellantis an- nus indulgetur: aut ex necessaria & evidenti causa biennium: nisi forte iudex a quo appellatum fuerit, secun- dum locorum distantiam, & personarum, & negotii qua- litatem recitius tempus fuerit moderatus. Intra quod si is, qui appellaverit, causam appell. non fuerit prosecu- tus, tenebit sententia, si post sententiam appellaverit, & a causa sua cecidisse videtur: nec amplius super eodem negotio audietur appellans. Si vero a gravamine & an- te litis ingressum fuerit appellatum, huiusmodi audietur appellans, quoniam sacri canones, etiam extra iudicium passim appellare permittunt: nec solent huiusmodi dici appellationes, sed provocaciones ad causam. Si autem ante sententiam quis appellaverit, cogitur illius stare ju- dicio, ad quem noscitur appellasse.

a C. 2. eod. tit. in 1. comp. & post conc. Lat. sub Alex. III. p. 10. c. 4. b C. 1. eod. tit. in 1. comp. c C. 4. eod. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 3. d si aliquis. e C. 3. eod. tit. 3. compl. & post conc. p. 10. c. 16.

[1 Ecclesia caput & magistra omnium ecclesiarum dispan- te Domino constituta, & ad eandem consultatione, & quaestione de diversis mundi partibus merito referatur, quod eam super variis quaestionibus consulti gratulamur, & prudentiam tuam non immerito commendamus. Inde est quod scriptis praefertur.]

Qui de crimine impetitur, appellare potest, nisi sit notorium. hoc dicit.

Praeterea si raptor sit, vel violentus detentor alienae rei, qui appellat, huiusmodi appellatio facta in iudicio apud ecclesiasticas personas solet audiri, nisi forte manifestus raptor vel fornicator existat, sicut ille, quem absentem & irrequisitum Apostolus * excommunicavit.

CAP. VI.

Coram iudice a quo appellatus in una causa, possit in alia con- venire, nisi eum recusum ut suspectum.

Idem eodem.

Ad haec a si in una causa quis appellaverit, & penden- te appellatione aliquid crimen committat, vel prius commisisse dicatur, vel modo etiam adscetur aut con- veniatur de alia re super qua non sit appellatum, & illam perferri contingat ad audientiam iudicis, a quo in alio ne- gotio appellavit: eum potest si voluerit tanquam suspec- tum vitare, alioquin debet stare iudicio, maxime si suus ordinarius iudex existat.

CAP. VII.

Si a iudice inferiori unus appellat ad Papam, alius ad inferio- rem, tenetur appellans ad Papam comparere ad citationem iudicis inferioris, saltem allegaturus appellationem suam: alias valebit processus a minori, nisi severit appellationem interpositam ad Pa- pam.

Idem.

Sicut duobus b coram suo iudice litigentibus, alter ad nostram, alter ad sui iudicis audientiam super eodem negotio appellaverit: & ille, qui ad suum iudicem appel- lavit, ad diem appellationis veniens, se ad eum appellasse proponit, eo tacito quod adversarius ejus ad audientiam Romani Pontificis appellat: si legitime citatus, nec ven- nit, nec responsum misit, aut etiam alias parere contem- nit: tenebit excommunicationis sententia in eum pro contumacia promulgata, nisi iudex cognoverit eum ad audientiam Romani Pontificis appellasse.

A civili iudice, qui non est de temporali jurisdictione ecclesiae, non appellatur ad Papam. h. d. sig. ad fin.

Denique quod quæris si a civili iudice ante iudicium, vel post ad nostram audientiam fuerit appellatum, an hu- jusmodi appellatio teneat: tenet quidem in his, qui sunt nostrae temporali jurisdictioni subiecti: in aliis vero etiam de consuetudine ecclesiae teneat, secundum juris rigorem credimus non tenere.

CAP. VIII.

Lapsus biennii non praedicit appellanti, quo minus ex causa legitima audiatur, saltem per beneficium restitutionis in integrum. h. d. secundum uberiores intellectum.

Idem plebano & clericis sancti Nazarii de

(Albia) c

Ex ratione d: & infra. Verum si appellationem biennio elapso interpositam a sententia contra vos prolata, prosecuti non estis: dummodo prosecutionem ipsius per impotentiam vos constiterit omisisse, nolimus quod iustitiae vestrae debeat praedictum genera- re.

* 1. Cor. 5. a C. 6. eod. tit. in 1. comp. & post conc. Lat. sub Alex. III. p. 10. c. 15. b C. 7. eod. tit. in 1. comp. & post conc. par. in. c. 7. c Albareto alias, Albaroz. d C. 3. eod. tit. in 1. comp. vide Ioan. de Anania consil. & Angelum cons. 29. e gene- rari.

CAP. IX.

Si resu post citationem vel notitiam literarum iunt ad curiam, delegatus in causa procedat: alius non. hoc dicit, cum c. suggestum. 7. eod.

Idem Vigorien. a Episcopo.

Merminibus b: & infra. Caterum cum aliquam causam contingit tibi appella. remo. committi: & ad versa pars post citationem iter arripuerit ad sed. Apost. veniendi, non minus poteris in negotio secundum juris formam procedere. Quod si ante citationem iter arripuerit, non est aliquatenus procedendum.

CAP. X.

Superfeditur propter articulum in quo appellatum est, etiam super principali causa, si sine illo articulo expediri non potest. h. d. inharendo litera.

Idem.

Super eo c quod sollicitudo tua quasivit, prudentia tua duximus respondendum, quod si de aliqua exceptione quasitio oriatur, & exinde appellationem fieri contingat, eidem exceptioni erit merito superfedendum: & si principalis causa sine illa terminari non poterit, ei nihilominus superfedetur.

Non obstante appellatione ex falsa causa interposita, potest iudex ad ulteriora procedere. h. d.

Si autem ad versa pars d de falsi suggestionem in appellationem prorupit, non est sententia super hoc differenda.

CAP. XI.

Etiam pro minoribus, seu levioribus causis appellari potest.

Idem.

De appellationibus pro causis minimis interpositis volumus te tenere, quod eis, pro quacunque levi causa fiant, non minus est, quam si pro majoribus fierent, deferendum.

CAP. XII.

Secundum canones appellatur etiam ante sententiam: secundum leges non, nisi in quibusdam casibus: hoc primo. Et appellatio, & recusatio equiparantur in hoc, quia sicut in appellatione requiritur causa rationabilis, ita & in recusatione: hoc secundo. Et tempus assignatum iudici ad causam decidendam, incipit currere a tempore presentationis rescripti: hoc tertio, secundum verum intellectum.

Idem.

Super eo si [1 & 7.] Sacri canones ante & post litis contestationem, & in prolatione sententiae, & post, singulis facultatem tribuunt appellandi, leges autem seculares appellationem (nisi in casibus) ante sententiam non admittunt. In causis quoque ecclesiasticis ubi appellationis remedium tollitur, sicut appellationi, ita recusationi non est aliquatenus deferendum g. Si autem intra certum tempus his decidenda committitur, extunc terminus incipit h. currere, cum iudices contigerit literas recepisse.

[1 Quod interdum iudices delegati ab altera partium tanquam suspecti recusantur, hoc tua prudentia presentibus literis innovet, quod.]

CAP. XIII.

Conventus super injuria clericis, vel super adulterio, appellare potest, nisi sit notorius. h. d. cum c. seq.

Idem.

a Vigorien. b Ca. 9. eod. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. d. integra clausula extat in ca. 6. qui cleric. vel vov. in 1. comp. & post conc. p. 21. c. 3. c Ca. 10. eod. tit. in 1. comp. & post conc. par. 10. c. 9. d vide l. si uterq. cum not. C. de fide instrum. e C. 11. eod. tit. in 1. comp. & post conc. c. 10. f C. 12. eod. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 12. g vid. l. si quis ex. & ibi Bart. ff. de jurisd. om. jud. h Dicitur, currere, deest in omnibus antiq.

Pervenit a ad nos, quod cum clerici se conquerantur ab aliquibus vulneratos, vel alias esse laesos, qui impetuntur, Apost. sedem appellant: [1 & infra.] Et mandamus, quatenus si eorum excessus publicus non sit, & notorius, eos eccl. censura compellas, ut intra conveniens tempus appellationem interpositam prosequantur. Si vero publicus est & notorius, appellationis obtentu non pratermittas, quin eos excommunicatos denuncias, ipsosque facias sicut excommunicatos cautius evitari, donec passis injuriam satisfaciant, & cum literis tuis Apostolico se conspectui repraesentent.

[1 Sed appellationem interpositam nolentes prosequi, consertis hominum deviare contemnunt. Verum quia quid tibi faciendam sit, exinde nostris literis certiorari desideras.]

CAP. XIV.

Summatum est sup. cap. prox.

Idem Archiepiscopo Tolitano.

Consuluit b nos fraternitas tua: [1 & 7.] Con. t. duximus respondendum, quod si aliqui quos manifestum sit & notorium uxorem alterius detinere, aut injecisse manus violentas in clericum, appellaverint: eorum appellationi non est aliquatenus deferendum. Sed cum multa dicantur notoria, quae non sunt, prohibere debes, ne quod dubium est, pro notorio videaris habere. Illos autem, qui appellant, a praesentia tua, cogere debes intra tempus conveniens appellationem interpositam prosequi, aut iudicio tuo appel. remota parere.

[1 Utrum deferendum sit appellationibus, quando causa frustratoria dilatoris appellatur, nec interpositam appellationem prosequuntur. Super quo utiq.]

CAP. XV.

Hoc cap. summatum est sup. eod. ca. meminimus.

Idem Dulmen. Episcopo.

Suggestum est c auribus nostris, quod cum oppressi ad praesidium Apost. sedis recurrunt, & appellatione facta iter adripiunt, adversarii eorum appell. interpositam cognoscetes, nec ad praesentiam nostram accedunt, nec responsalem transmittunt: cum autem sententiam nostras literas reportasse, in vocem appellationis prorumpunt, & iter ad nos adripiunt veniendi, ut sic eorum sollicitudinem, a quibus impetuntur, eludant. Tux consultationi taliter respondemus, ut si quis deprehensus fuerit, hoc ex fraude vel malitia facere, appellationi ejus non deferas, neque ob id causam tibi commissam terminare postponas: quia decretalem epistolam, qua tibi muniti videntur, non ad deprimendam d ejusque iustitiam, sed ad removendum gravamen nos fecisse cognoscas.

CAP. XVI.

Excommunicatus pendente cognitione appellationis, absque potest ad cautelam: & si adpareat eum legitime appellasse, non puniatur pro eo, quod interim celebravit divina.

Idem Ebraicensi Archiepiscopo.

Ad praesentiam nostram R. Presbytero veniente, Episcopo Tusulano, & P. sanctae Sulannae Cardin. ruan & ipsius causam commissimus audiendam. Qui ad objectionem tuam, licet R. Presbyter non esset excommunicatus de jure, de facto tamen fecerunt eum absolvi. Ideoque mandamus, quatenus praedictum Presbyterum pro eo, quod post excommunicationem contra appellationem factam divina cantavit, nullatenus inquietes, sed ad eum statim reduces omnia, in quo erant tempore appellationis emissae.

a Cap. 15. eod. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 12. vid. Bal. in l. adductos. C. de op. aud. & Dd. in c. Rom. de appell. in 6. b Cap. 16. eod. tit. in 2. comp. & post conc. par. 10. c. 14. c Ca. 20. eod. tit. in 1. comp. & post conc. Lat. sub Alexan. III. p. 10. c. 19. d deprimendum. e C. 2. eod. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. c. 31. vid. ca. capientes. 6. quod per viginti. & ibi Gemin. de elec. l. 7.

CAP.

CAP. XVII.

Si appellans turbatur in possessione super qua fuit appellatum, iudex a quo potest illam possessionem sibi reformare, appellationem in sui statu permanente. h. d. secundum communem intellectum.

Idem Cantuariensi Archiepiscopo.

Cum a tenemur: [1 & infra.] Quoniam igitur nos consulere voluisti, utrum si eorum possessio, qui ad audientiam nostram appellant, turbata fuerit, tibi eam sibi liceat reformare, eo de quo appellatio est interposita pratermissio. Prudentiam tuam taliter respon. quod si exinde ad te querela pervenerit, id ordine iudicario tibi licebit expedire.

[1 Consultationibus singulorum, quantum nobis Dominus misericorditer, respondere, tanto gratius tibi volumus responsum impendere, quanto personam tuam abundantiori diligimus charitate.]

CAP. XVIII.

Generata & vaga appellatio respectu cuiuslibet gravaminis non valet, sed restricta ad certam causam fit.

Idem Episcopo & Archidiacono de Bononiensi.

Consuluit b: [1 & 7.] Consul. vestra t. r. quod si generaliter appel. quis interponeret ab omni gravamine, quod sibi posset contingere, huiusmodi appellationem tenere non debet. Si vero ab aliquo iudice super omni gravamine, quod in una causa sibi posset inferri, quamquam generalis appellatio sit interposita, appellationis tamen eius est ab eodem iudice deferendum.

[1 Nos vestra de vobis, ut si appellatio que ab omni gravamine interponitur, tenet, vestram prudentiam redderemus nostris litteris certum, & idem.]

CAP. XIX.

Appellatio frivola non excusat inferentem, quod minus teneatur medietate superioris, ut de contemptu puniatur, nisi innocentiam suam digni pergerit. h. d. Et est casus notabilis, in eo quod dicitur istum esse puniendum.

Idem Zamorensi Episcopo. c.

Cum parati ad esse tuas petitiones admittere, I. Diaconus Cardinalis. olim Apostolicæ sedis legatus proposuit, quod cum ad ejus vocationem contemptissiles accedete, in personam tuam excommunicationis sententiam promulgavit: [1 & infra.] Cuiusque N. canonicus B. Iacobi firmiter adseveraret, quod in legatione Regis esset, & ideo non potuisset ad vocationem prædicti Cardinalis accedere. Cardinalis econtra adseruit, quod non in legatione Regis, sed in Salamantina ecclesia, se suus & nuncius invenisset: [2 & infra.] Nos vero attendentes, quod te non deicit contemnere obtentu appell. ad vocationem venire legati: præcipimus, quatenus vel in persona propria, vel per nuncios idoneos Apostolice te conspectui repræsentes, innocentiam tuam (si poteris) ostenturus.

[1 Post excommunicationem eius que vice nostra fuit ablatum, si fecisti in Episcopum consecrari.]

[2 Et tibi dixisset, quod in alia ecclesia te non esset requisitum. Et tunc iterum ex parte tua fuisset propositum, quod quando ven. fr. n. Archiepiscopi. Compostellanus appellavit, tuam appellationem etiam interposuisset: Cardinalis adsevit, quod appellatio illa te tuam in hac parte non potuit, quin ad ipsius vocationem accedere mereris.]

CAP. XX.

Si mandatum factum ei, qui juravit stare iudicio ecclesie, excusetur iuramento & licita promissione, appellare poterit: alius fecit, h. d. compendiose. Abb.

a Ca. 32. eod. tit. in 1. compil. & post concil. part. 10. ca. 25. b Ca. 29. eod. tit. in 1. comp. & post concil. part. 10. c. 34. c alius, Zamoren. alit. Zamoren. al. Amoren. alit. Gemoten. d Ca. 29. eod. tit. in 1. compil. & post concil. Later. sub Alex. III. p. 10. c. 28. e Vid. l. si quis uxori. §. appellationem. & ibi Barr. ff. de sur. & in l. cum qui. §. 1. ff. commad.

Idem Cantuariensi Archiepiscopo.

Adhuc: & infra. a Præterea de his, qui iuramentum præstant, quod ecclesie stabunt iudicio, & postea appellant: Id tua sollicitudo provideat, ut eos servare quod jurant, vel intra xl. dies post appellationem interpositam iter adire ad ipsam prosequendam compellas.

CAP. XXI.

Summa ut sup. ca. proxima.

Idem Carnotensi Episcopo.

Questioni, quam facis, utrum b appellatio illius sit deferendum, qui (sicut moris est) præfuit iuramento absolvi meretur, & antequam ei mandetur aliquid, vel mandato recepto causa subterfugii appellaverit: Respon. quod appellatio, que iuramento eius debeat derogare, non est in aliquo deferendum, sed statim erit in eandem reducendus sententiam: que (donec mandatum susceperit, & susceptum pro posse fuerit profectus) debet firmiter observari.

CAP. XXII.

Appellans ab ordinario, postea de deicto ab eo commissio puniri potest per ipsam ordinariam. h. d. sed supple ad textum, idem esse de antea commissis, si nunc de illi accusatur, ut ca. ad hac. i. sup. eo. & ca. proposuit. 7. eod.

Idem Vinton. Episcopo. c.

Præterea d de his, qui ad sed. Apostol. appellant, & postea gravia committentes, se dum conveniuntur, appellatione tumentur: Duximus respondendum, quod eos appellatio non debet in sua iniquitate tueri, quod minus eorum excessus censura canonica puniatur.

CAP. XXIII.

Qui non detulit appellationi suæ adversarii, de sua posteriore causa idem contra eum excipere nequit.

Idem Grandensi Patriarcha & S. Vitali Presbytero

Cardinali.

Constituitis in præsentia nostra e Abbate sancti Felicis & Presbytero R. pro controversia, que de electione Torcellanæ ecclesie est suborta: & 7. Ideoq; mandamus, quatenus si Archidiaconus post appellationem & denunciationem excommunicationis ad nominationem sapè dicti C. processerit, & primicerius cum canonicis, & plebanis cum adsensu cleri Episcopatus, vel majoris & sanioris partis, prænominatum I. in Episcopum & pastorem elegerint, non obstante appellatione præfati Archidiaconi, si ipse appellatio prius facta non detulit, electionem de præfato I. factam auctoritate Apostolica confirmetis.

CAP. XXIV.

Appellans ab ordinario in una causa, in aliis coram eo respondere tenetur: potest tamen eum recusare ut suspectum, nisi conveniatur de crimine manifesto, & in quo non cadit excusatio nec suspicio, ut quia imponitur poena juris surgens ipso facto. h. d. secundum intellectum intrinsecum.

Idem Eboracensi Archiepiscopo.

Proposuit nobis M. f. clericus tuus, quod sapè contingit, ut cum aliquis super aliqua causa appellat, in aliis causis, in quibus non est appellatum, respondere recuset. Super quo tibi taliter respondemus, quod licet pro illa appellatione non minus teneatur in aliis, super quibus appellatum non est, respondere: iudex tamen, a quo appellatur (quia illi omnino suspectus est) eum non debet ad respondendum super aliis compelli.

a Ca. 30. eod. tit. in 1. compil. & post concil. part. 10. c. 29. Gloss. in canon. quod bene. 6. quæst. 4. b C. 31. eod. tit. in 1. compil. & post concil. part. 7. c. 20. ubi habes integram clausulam. c alius, Vintonien. alit. Vintonen. d C. 32. eod. tit. in 1. compil. & post concil. part. 10. c. 33. e C. 37. eod. tit. in 1. compil. f C. 33. eod. tit. in 1. compil.

tere, nisi pro crimine adeo gravi & manifesto, quo ipso actu meritò sit damnandus.

CAP. XXV.

Abfolvitur excommunicatus cautione recepta, licet aduersarius, vel excommunicator, ne abfolvatur, appellet. hoc dicitur, secundum unum intellectum, quem tamen oportet limitare, quando excommunicatio non fuit lata pro manifestâ contumacia vel offensa: quia tunc non debet abfolvi, nisi satisfactioe procedente, ut in ca. ex part. i. infra, de verb. sign.

Idem R. Cantuariensi Archiepisc.

Qua fronte nos a consulere valeas, non videmus. cum dicaris ordinem juris pervertere, jam enim non in ecclesia, sicut est canonicum & honestum, non etiam in palatio, non in camera tua, sed in camera Regis contra debitum juris, & Pontificalis officii dignitatem, Episcoporum electiones diceris confirmare: [1 & infra.] Sane si quis pro contumacia vel alia qualibet causa, interdicto vel excommunicatione tenetur adstrictus, & offert se ad iustitiam, de his, pro quibus sententiam ipsam excepit, iudex cum (ne in excommunicatione decedat) abfolvere poterit, etiam si pars adversa, ne abfolvatur, appellationis obstaculum interponat: ab ipso tamen ante abolutionem sufficienti cautione recepta, quod vel in presentia Rom. Pontif. ad cuius audientiam appellatur, si maluerit adversarius, vel coram iudice, cui causam delegaverit, juris pareat aequitati. De his etiam, qui conquirentur se irrationabiliter excommunicationi vel interdicto suppositos, illud item dicimus, etiam si hi qui huiusmodi protulerunt sententiam, ad sedem Apostolicam duxerint appellandum.

[1 Verum ne petitionibus tuis nostrum denegare videamur assensum, super his de quibus nos consulere voluisti, tibi prout dedit nobis Dominus, respondemus.]

CAP. XXVI.

Prælati subditum sustinere vel excommunicare non debet, nisi monitione præmissa: nec subditus contra disciplinam ecclesiasticam appellare potest, maxime si est religiosus. Et iudex a quo, præfixo terminum appellanti ad appellationem proseguendam, intra quem si non proseguitur, iudex a quo recessum iurisdictionem appellanti vero non proseguens appellationem suam, condemnatur in expensis, appellato hoc proseguenti.

Idem in Concilio Lateranensi b.

Reprehensibilis est: [1 & infra.] Presenti decreto statuimus, ut nec prælati (nisi canonica monitione præmissa) suspensionis vel excommunicationis sententiam ferant in subditos, nisi forte talis sit culpa, quæ ipso suo genere suspensionis vel excommunicationis penam inducat. Nec subiecti contra disciplinam ecclesiasticam in vocem appell. erumpant. Si vero quisquam pro sua necessitate crediderit appellandum, competens ei ad proseguendam appellationem terminus præfigatur: intra quem si forte prosequi neglexerit, tunc Episcopus liberè sua auctoritate utatur. Si autem in quocunque negotio aliquis appellaverit, & eo, qui appellatus fuerit veniente, qui appellat venire neglexerit: si quid proprium habuerit, competentem illi recompensationem faciat expensarum: ut hoc saltem timore & terrore, in gravamen alterius non facile quis appellet. Præcipue verò hoc in religiosis volumus observari, ne religiosi, cum pro aliquo excessu fuerint corrigendi, contra regularem prælati sui & capituli disciplinam appellare præsumant,

a Ca. 41. eod. titul. in 1. compil. & post. concil. Lateranen. sul. Alexand. III. part. 3. c. 2. b sub Alex. III. c. 6. c Ca. 2. eod. tit. in 3. compilat. Quam caute & prudenter sententia excommunicationis ferenda sit, tradit Trident. concil. Sess. 24. de reformat. ca. 3. d alii. sui. e perterritus, detentus, aliter, deterritus. f In C. Bar. contra regulam prælati sui, & capituli sui disciplinam appellari, &c.

sed humiliter ac devotè suscipiant, quod pro salute sua fuerit eidem injunctum.

[1 Valde consuetudo in quibusdam partibus inolevit, ut cum fratres & Coepiscopi nostri, seu etiam Archidiaconi, appellati quosdam in suis causis existimant, nulla penitus admittente præmissa, suspensionis seu etiam excommunicationis sententiam ferunt, alii etiam dum superiorum sententiam & disciplinam canonicam reformidant, sine ullo gravamine appellationem obiciunt, & ad defensionem iniquitatis usurpant, quod ad prædictum innocenti dignoscitur institutum. Quocirca ne vel prælati sine causa valiant gravare subditos, vel subditi pro sola voluntate sub appellationis obtentu correptionem valeant eludere prælatorum.]

CAP. XXVII.

Iudex a quo non obstante appellatione cognoscit de causa, si appellans non proseguatur: hoc primò. Et iudex ut suspectus recularis, potest alteri causam committere, hoc secundò.

Idem p. c. Eam re.

Ad hæc: [1 & infra.] Cum a te super aliqua causa fuerit appellatum, fas tibi fit appellantes appell. remota compellere, ut vel appellationem interpositam proseguantur, vel coram te juris pareant aequitati. Aut si alterutra partium te suspectum habuerit, te insistentem iudicem eligant b, qui propositam inter eos valeat dirimere questionem.

[1 Presentibus tibi literis duximus indolendum, ut.]

CAP. XXVIII.

Si canonicus ad residentiam monitus appellat, statim sibi terminus ad appellationem proseguendam: & interim deferatur beneficio per vicarium de fructibus beneficii sustentandis: & si appellationem non proseguatur, vel residentiam non facti privatur præbenda.

Idem Salabriensi Episc. e.

Pervenit ad nos d, quòd cum V. ecclesia tax canonica, ut in ea residentiam faceret, monuites, in appellationem prorupit: [1 & infra.] Cum ipsi [autem] frustratorie dilationis causa videatur dictis canonicis appellatis: mandamus, quatenus eum studiose moneas, ut in eadem ecclesia honeste personæ vices eius in ecclesia prætaxata committas, & ei de beneficiis illius subignes, unde possit congruè sustentari. Quòd si prædictus V. alterum istorum adimplere neglexerit, tu de præbenda sua prives eundem, & eam alii idoneæ personæ concedas.

[1 Et appellationis sue terminum proximum festum s. Lucie præfixit. Quoniam igitur indignum est, pro eius & aliorum subditis prædictam ecclesiam debiti obsequii defraudari.]

CAP. XXIX.

A iudice iurisdictionem exequire non appellatur.

Idem.

Consuluit nos tua fraternitas, utrum sit e appellationibus deferendum a Rege Francorum pro iudicis interpositis, ut mancipia detineant Christiana: [1 & f.] Non convenit, ut pro huiusmodi appellationibus ab observatione decreti debeas abstinere.

[1 Et utrum sustinere debeas, quòd de novo constituant synagoga, sub eas nullatenus habuerunt.]

a Ca. 43. eod. titul. in 1. compilation. b Vid. leg. suspensa. cum gloss. & l. secundo requirit. ff. eod. c Alti Salaburien. alii Salaberten. d Ca. 44. eod. titul. in 1. compilation. e Caus. eod. titul. in 2. compilation. quantam potestatem habeat Papa super ludæos, & alios infideles, tradit Innocent. & alii in ca. super hi. f. de vot. & vos. red.

CAP. XXX.

Qui ante citationem vel notitiam literarum misit monium ad Papam, appellare potest ne delegatus procedat, sicus si post.

Idem Genuesi a Archiepiscopo.

Ad hanc sicut b asseris. [1 & 7.] Respondemus, quod si iudex si ei confiterit appellante ante quam partes essent citate, vel delegatio causa pervenisset ad ipsum, qui appellationis interponit obstaculum, nuncium ad sedem Apostolicam destinasse, facta debet appellationi deferre, sed si post citationem fuerit destinatus, factis potest exequi, quod mandatur.

[1] Quandoque super communi causa qua iudex appell. re. committitur, altera pars appellat, asserens se pro eadem causa nuncium suum ad sedem Apostol. destinasse, ad quod tractat.]

CAP. XXXI.

Qui non detulit appellationi interposita ad Papam, mittitur cum literis ordinariis ad curiam puniendus.

Idem.

De e prioris: [1 & infra.] Ceterum si prefatus canonicus priorem propter suas enormitates manifestas, quae ipsi notabilem reddunt, ad sedem Ap. appellavit, & ipse tali appel. deferre contempsit: eum cum literis tuis veritatem continentibus, de tanto excessu satisfactorum ad sed. Ap. venire compellas.

[1] Quam de ferens protectionis & appellationi vestra ad sedem Apostolicam facta, quendam canonicum suum vestibus fecit emissis ut sine ea carnificem spoliar. & eum accusationi & appellationi resistere coegit, qui & de suis & quorundam fratrum enormitatibus mormuravit: id tua sollicitudini duximus insinuandum. In super hoc rei veritate diligentius inquisita, si evenerit quod pro evitanda disciplina praedictus canonicus appellavit, eidem priori propterea nullam penam infligere debes: quoniam sacra Rom. Ecclesia & huiusmodi appellationem non consuevit admittit, ne Monachus vel canonicus regularibus praeberetur audacia delinquendi.]

CAP. XXXII.

Contra constitutiones regulares, appellatio religioforum non datur.

Idem universo Abbatibus.

Quia d nos: [1 & infra.] Ut Abbates, qui de aliqua publica infamia publice reserpti sunt & aut convicti, deinde f. in communi capitulo communiti prelationi cedere noluerint, appellandi non habeant facultatem.

[1] Elegi Dominus in hereditatem sibi, & a longe de alio profecti, pates & tranquillitatis vestra, quantum divina gratia concedat, proficere cupientes, auctoritate Apostolic. vobis concedimus & indulgemus.]

CAP. XXXIII.

Iudex a quo, potest praesigere terminum appellanti ad proseguendam appellationem, quo lapsa, readsumit iudex iurisdictionem.

Idem.

Ad aures g nostras: [1 & 7.] Appellanti ad perfectionem appellationis terminus congruus praefigatur: intra quem, si appellationem non fuerit profectus, extunc compellatur stare iudicio delegati.

[1] Nostros te significante per venit, quod cum interduum tibi vel alii causas sub ap. re. delegamus, altera partium, ut tamen & alia de litare iudicii delegati, quaestiones incidentes opponit, & tum

a al. lanuens. sed idem est. nam olim Genuesi, Taniam vocabant. b Ca. 2. eod. titul. in 2. compilat. & de missione nunci, an aliquid operetur, Pannorm. inf. a hoc tit. ca. ut debitus. c Ca. 3. eod. titul. in 2. compilat. vid. Guid. Pap. hic. d Ca. 1. eod. tit. in 2. compilat. e Verbum, sicut, deest in plur. antiquis. f alit. & deinde. g Ca. 6. eod. tit. in 2. compilat. unde cognosces aperte huius decretali sensum.

licet in principali causa app. re. non sit procedendum, in appell. tandem vocem prorupit, appellationi sua terminum non praefigens, sicq. partem aliam sine profectioe appellationis facit remanere suspensam. Postulat igitur tibi & alii iudicibus indulgeri, ubi causa sine appellatione committitur, incidentes quaestiones sine debito appell. postposita valeas terminare. Ceterum cum incidentes quaestiones saepius praedictales non immerito iudicentur, petitionem tuam in hac parte non duximus admittendam. Sed ne qua pars frustratorie diutius affligatur.]

CAP. XXXIV.

Si precedente gravamine qui submitit se protectioni superioris, habet pro appellante: dummodo servaverit ea, qua in appellatione sunt necessaria.

Idem Abulensi Episcopo.

Ad audientiam a nostram noveris pervenisse: quod cum Zamorensis Episcopus G. Presbyterum ecclesiae sancti Iacobi Zamor. multipliciter molestaret: tandem idem Presbyter se & ecclesiam b suam, nostrae protectioni subiecit: [1 & 7.] Licet autem praedictus Presbyter ex simplicitate forte verbum appell. non expresserit quia tamen postquam se & sua nostrae protectioni subiecerat, non debuit sine causae cognitione aliqua sententia condemnari: mandamus, quatenus (si ita tibi confiterit) sententiam, quam praefatus Episcopus in eundem Presbyterum tulit, denuncies non tenere.

[1] Sed praefatus Episcopus pro eo forte quod expressit non appellavit, in eum post invocata sed. Apostol. patrociniū, contra etiam privilegium Compostellanae ecclesiae indultum, excommunicationis sententiam promulgavit.]

CAP. XXXV.

Causa non est ad iudicem a quo remittenda, appellatione ad huc non iustificata, nisi de partium consensu.

Idem Archiepiscopo Terracon. c

Accepta d conquestione canonicorum Pampillon. [1 & 7.] Non debet ad eos causa remitti, nisi partes consenserint a quibus noscitur appellatum.

[1] Quod dilect. f. n. dux Navarrorum eos bonis suis spoliasset, causam ipsam tibi frater ad eorum petitionem commissimus terminandam. Verum quoniam nobis tacerunt, quod ab audientia sua ad sed. Apostol. appellatum, nec nos si hoc nobis confiteris, tuo causam commississemus examini, cum.]

CAP. XXXVI.

Delegatus etiam datus cum clausula, appellatione remota, recusari potest, si est consanguineus impetrantis, vel si fuit advocatus eius in illa causa.

Lucius III. Gualtero e Linonen. canonico.

Postremo fraternitati f tuae literis presentibus intimamus, quod si causa alicui fuerit delegata, qui consanguineus sit illius, qui literas impetravit, aut in eodem negotio advocati officio functus, vel ex alia iusta causa suspectus: huiusmodi delegatus non immerito poterit recusari, quamvis appellatione remota fuerit ei negotium delegatum.

CAP. XXXVII.

Sententia interdicti non suspenditur per appellationem sequentem.

Idem Norvicensi Episcopo. g

Ad hanc b quoniam sub interdicto aliqui constituti appellant, & deinde illud servare contemnunt, quid in hoc casu servandum sit, consulere voluisti.

a C. 7. eod. tit. in 2. comp. vid. Lanfr. de Oreano in c. quoniam. supra de probat. b Dicitur, suam, deest in antiq. c al. Terracon. d C. 2. de resc. in 2. comp. unde intelligitur hoc fragm. vid. l. legatus. ff. de offic. pref. & l. numerum. h. iudic. ff. de mun. & hon. e al. V. Valtero. al. Gualtero. f C. 45. eo. tit. in 1. comp. & post conc. p. 10. cap. 11. g al. Norvicens. h C. 40. eod. tit. in 1. comp.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Noveris igitur, quod sicut post appell. excommunicari non possunt, sic interdictum nequeunt, cui ante appell. eos constat suppositos, declinare.

CAP. XXXVIII.

Iudex appellationis remittit appellandem & causam ad priorem iudicem: nisi sibi constiterit à gravamine vel injusta sententia suis se appellatum.

Clemens III.

Cum a in ecclesia: & infra. Accepimus, quod quidam clerici de Gual. occasione iudicii tui, quod vel se observare se jactant, Linconen. Episcopi iudicis ordinarii sine causa rationabili cognitionem evitant. Vnde mandamus, quatenus si quando contigerit aliquem de clericis à prefato Episcopo ad tuam audientiam appellare, non ante appellationem admittas, quam tibi constiterit eam vel à gravamine, vel injusta condemnatione b porrectam: alioquin ipsum ad predicti Episcopi audientiam remittas, appell. remota ejus iudicio pariturum.

CAP. XXXIX.

Si appellans, qui non prosequitur, redit ad iudicem à quo, & iterum gravatur (non obstante prima deservitione) potest iterum appellare. h. d. & est casus notabilis. Pavor.

Idem.

Directe e nobis tuae literae demonstrant, quod cum in tua praesentia causa cujusdam matrimonii tractaretur, in qua pars viri consanguinitatis vinculum opponeret: & pars mulieris ad sedem Apostolicam appellasset, nec appellationem suam praefixo termino fuerit prosecuta: postmodum ea renunciant appellationi, quam fecerat, tu in causa cognitione procedens de parentela testimonia recepisti: verum quia mulieris pars iterum appellavit, postulas, utrum ad calculum sententiae procedere valeas, edoceri. Respondemus igitur, quod licet juxta decretum Lateran. concilii postquam in termino prosequenda appell. statuto appellans suam appell. non fuerit prosecutus, auctoritate tua liberè possit uti: tamen quia iterum appellavit (cum secundum jura ei liceret à in eadem causa bis appellare) se à jurisdictione tua fecit exemptam, praesertim cum hic ad separationem matrimonii, quod est res favorabilis, intentio viri procedat.

CAP. XL.

Sententia excommunicationis, suspensionis, vel interdicti lata sub conditione suspenditur, si ante conditionis eventum fuerit appellatum. h. d. inhaerendo verbis litera, nisi sit satisfactio cuilibet lectura. Et est decisio subtilis, & multum allegabilis.

Celestinus III.

Præterea e requisiti fuimus, si quis iudex ita protulerit sententiam: Nisi Sempronio intra xx. dies satisfeceris, te excommunicatum, vel suspensum, aut interdictum esse cognoscas f: ille in quem fertur sententia medio tempore appellans, ad diem statutum minime satisfecerit, utrum ille sententia tali ligetur: aut interpositione appell. tutus existat. Videtur autem nobis, quod in hujusmodi sententiam appell. obstaculum debeat impedire.

CAP. XLI.

Si per rescriptum committantur plures articuli connexi, & in uno remaneat appellatio, intelligitur remota etiam in aliis, hoc dicit.

a Ca. 11. eod. titul. in secunda compilatione. Vid. Guid. Pap. hic. b Vid. l. qui ad civitatem. Cod. de appellatio. c Cap. 13. eod. titul. in tertia compilatione. d In omnibus manifest. ei licuerat in eadem causa appellare secundo. e Ca. 14. eodem titul. in 2. compilatione. rald. in ca. commissio. de elect. in 6. & Antonius de Butrio in ca. licet. de voto & voti redemptio. f videtur deesse conjunctio, & quae est in vet. comp.

Idem.

Secundo a requiritur, cum pluribus articulis in una commissione positus, in uno tantum contingit appellationem expressè vetari: utrum appellatio teneat, si super aliis fuerit appellatum? In quo tibi respondemus: quod cum secundum B. Gregorium b verba intentioni deserviant c, & hæc sit nostra intentio, ut de omnibus articulis, qui in commissione ponuntur, iustitia suum consequatur d effectum, in omnibus appellatio intelligitur interdicta. Nihil enim interest, utrum inhibeat primo, an secundo, medio e, an in fine: cum (sicut utriusque iura argumenta nos docent) ea, quæ in principio, ad medium & ad finem: illa verò, quæ in medio, ad finem atque principium sæpè referri contingat.

Causa suspitionis proponenda est coram iudice, qui recusatur, & probanda coram arbitris. h. d.

Tertio postulas edoceri: [1 & infra.] Consul. r. t. respon. quod cum aliquis iudicem proponit se habere suspectum, suspitionis causam coram eodem allegare tenetur: sed partes ut in aliquos non valde remotos conveniant, per eundem iudicem debent cogi: coram quibus si causa suspitionis intra terminum competentem probata non fuerit, tunc demum auctoritate sua iudicetur. Quod si coram ipsis causa suspitionis probata fuerit, causæ cognitioni superfedere tenebitur recusans. Ipsa namque ratio dicitur, quia suspecti & inimici iudices esse non debent.

[1 Cum aliquis iudicem tanquam suspectum recusat, in causam suspitionis debeat allegare, & eam nisi manifesta sit coram eodem iudice probare tenetur. Vtrum etiam iudex possit in eodem iudicio & negotio procedere, si ille qui suspitionem objicit, causam ejus aut non velit, vel non possit in juve probare.]

CAP. XLII.

Non tenetur iudex vel adversarius deferre appellatum, nisi non detulit appellans.

Idem.

An sit deferendum f appell. illius, quem adversarius de expropriatione post appell. legitime interpositam sibi facta g paratus est incontinenti convincere, nos dixisti per tuos nuncios consulendos. Respondemus, quod cum in eo h quis puniendus sit, in quo deliquit, qui appellationi deferre neglexit i, se beneficio reddidit appellationis indignum.

CAP. XLIII.

Habet duos intellectus: secundum primum hoc intendit: Mox executor non recusatur, nec ab eo appellatur, nisi modum excedat, maxime si est datus cum clausula, appellat. ne remota: secundum alium intellectum. h. d. A iudice suspecto non recedatur per appellationem, nisi modum excedat.

Innocentius III. Illustri Regi Francorum.

Novit ille k, qui nihil ignorat: [1 & infra.] Præterea interdicti sententiam Cardin. non edidit, sed potius publicavit: nec fuit dictator ipsius, sed verus l executor. Vnde cum secundum jus ab executoribus appellari non possit, nisi forsitan modum excederent in exequendo, nos etiam in literis super hoc directis ad ipsum, appellationis curavimus obstaculum inhibere, appellationi ab eo interpositæ non fuerat deferendum. De suspitionis autem m objectis, licet eum merito tibi suspectum fuisse credamus, non tamen & si fuisset,

a Cap. 16. eod. tit. in 2. comp. b lib. 26. in Job. c. 7. c vid. l. pater. & fundum. ff. de leg. 3. & l. cum pater. & dicitur. ff. de iur. iur. & ubique per Bart. ff. de leg. 2. d. exequatur. e medio, in fine, f Cap. 17. eod. tit. in 2. compil. g al. factam. h vox, qui, de est in antiquioribus. i neglexit. k vid. c. novit. sup. de off. leg. cuius pars est. & c. 1. eod. tit. in 3. comp. l al. verum. m in recent. impress. De suspitione autem objecta.

propter

propter appellationem interpositam ab eo desistere debuisset, ad quod non proprio motu, sed nostro potius precepto processit.

[1 Quia hic alij sunt, reperies supra, de off. legati, 6, novit.]

CAP. XLIV.

Si appellatio recipitur a iudice, vel approbatur a parte, terminus ad eam proseguendam praefixus obtinet vimem peremptorii, ut in absentem procedatur, ac si peremptorie fuisset citatus; nec talis terminus praeveneri poterit ab aliqua partium.

Idem.

Ad eam contingit, quod cum ad nostram audientiam appellatur, propter defectum partis alterius neque pete, neque per responsalem idoneum appellationem interpositam proseguentis, vel forsitan ex malitia subsequens responsalis mandatum procuratorium occultantis, lites, quae de facili poterant terminari, remanent indecisae, cum frequenter juris quaestio moveatur, cuius apud nos probationes necessariae [in b contrario] non existunt, & interdum etiam facti, quomodo delevi posset paribus praesentibus comprobari. Vnde licet in Lateranen. concilio e fuerit constitutum, ut si in quocumque negotio aliquis appellaverit, & eo qui appellatus fuerat veniente, qui appellavit venire neglexerit: competentem illi recompensationem faciat expensarum, ut hoc saltem timore a deterritus, in gravamen alterius non facile quis appellet. Quia tamen propter hoc quaestiones prorogantur, praesenti decreto statui-mus, ut si huiusmodi appellatio vel a iudice e recepta, vel a parte fuerit approbata, post terminum appellationis praefixum edicti peremptorii vires obtineat, ita vide-licet, ut ex tunc in absentem perinde procedatur, ac si peremptorie vocatus ad iudicium extitisset. Quod si forsitan interposita provocatio malitiose recepta, vel approbata non fuerit, cum constituerit legitime provocatum, nihilominus eam vigorem volumus obtinere. Salvis constitutionibus, de provocantibus post sententiam, promulgatis: quibus appellationes suas proseguant curantibus, post terminum appellationis proseguenda praefixam, rata manet sententia, quae fuerat appellatione suspensa. Quicquid autem contra citationem, peremptoriam posset ab abiente proponi, adversus appellationem huiusmodi valeat allegari. Si quis autem terminum appell. praeveniens tacita veritate literas impetravit, & careat impetratis, & poenam contumaciae non evadat. Hoc autem in litibus, sive iudicis exercendis volumus observari.

CAP. XLV.

Appellatio de seffa per negligentiam appellantis, potest iudex et officio procedere in casibus, in quibus eius officium exuberat. Et est casus valde notabilis.

Idem Lemoicens. f. & Cantuarien. Episcopis.

Constitutus in praesentia g nostra Archidiaconus Claremon. nobis exposuit, quod Claremon. Decanatu vacante, quidam canonici vota sua in Episcopum transfulerunt, & Episcopus cum quibusdam aliis expressis consentientibus in eundem Archidiacon. ei consulit Decanatum, xi. canonicis prius appellantis, ne quis admitteretur praeter ad sensum omnium in Decanatu, cum electioni eius xxv. tam per se, tum Episcopo medio consentirent. Cumque sancti Marcelli Presbyter Cardinalis tunc Apostol. sed. leg. per partes illas transiitum faceret, non ut appellationi ad nos interpositae dero-

a C. 2. eod. tit. in 3. comp. b In clausa desunt in antiq. c sub Alex. 3. c. 6. d detentus. e suscepta. f al. Lemoicens. g C. 3. eod. tit. in 3. comp. Ex hac Decr. observabim multa singularia quae pra caeteris colligit Guid. Pap. hic.

garet, sed ut instructam transmitteret ad nos causam, sancti a Egidii & sancti Andreæ Abbatibus examinationem delegavit ipsius, & mandavit eisdem, ut partem contradicentem electioni Decani citarent ad ipsum, contradictionis suae causam in ejus praesentia ostensuram: [1 & infra.] Intellecto igitur per adfectionem Cardinal. quod sub ea forma fuerat appellatum, ne sine ad sensu omnium procederetur in electione Decani, & quod appellantes appella. intra annum non fuerant prosecuti, nec erat propter quod eis esset biennium indulgentium, cum sicut bis intra tempus legitimum simplicem nuncium ad sedem Apostolicam destinarent b, sic potuissent saltem semel procuratorem idoneum destinasse. Ne tamen peremptorias exceptiones ex eorum parte propositas videamur sub silentio praeterire, mandamus, quatenus si vobis confiterit Archidiacon. facti Episcopi, ex quo nititur, sponte renunciaffe, vel praedictum Episcopum processisse ad electionem ipsius praetermissis praedictis, sine quibus ne procederet in illa translatione voluntatum, ex qua nititur Archidiacon. proponitur esse actum, ei super Decanatu silentium imponatis: alioquin nominationem seu electionem taliter factam de alio, & quicquid fuerit secutum ex ipsa, denunciatis irritum & inane.

[1 Cum igitur Card. praedictus qua coram eo proposita sunt, nobis fideliter retulisset.]

CAP. XLVI.

Contra electum, vel confirmatum nullum aliud jus expectantem, non admittitur regulariter exceptio, vel appellatio, maxime frustratoria ad impediendum electionis vel confirmationis effectum: sed possessione habita, poterit accusari vel denunciari. hoc dicit, & secundum hoc est casus notabilis.

Idem Cancellario Meten.

Constitutus in praesentia e nostra N. Decano sancti Salvatoris, & cantore Meten. [1 & infra.] Meten. intimavit Episcopus, quod sancti Salvatoris praepositura vacante, die electioni praefixo per Patrem & Filium & Spiritum Sanctum in virtute obedientiae, ac sub animae periculo canonicos adjuravit, ut secundum Deum, & juxta conscientiam suam unum eligerent de duobus, in quos partes videbantur oculos extendisse, quem ecclesia magis utilem & idoneum reputarent. Decanus autem cum duobus Diaconis & Subdiaconis tribus distinctum cantorem in praepositura nominavit: cantor vero ipse, qui Presbyterali officio fungitur, & custos cum scholastico & Magistro B. Sacerdotibus, levitis duobus, & Subdiaconis quinque te d. concorditer elegerunt: cujus electionem tanquam a majori & saniori parte capituli factam (cum de personarum honestate constaret) praedictus Episcopus confirmavit: & cum tibi vellet datum e & investituram porrigere (ut moris est) Decanus ad sedem Apostolicam appellavit, contra te impotentiam duntaxat allegans, proponendo te in partibus illis, quasi penitus impotentem, in quibus praepositurae possessiones existunt, addens quod alia tibi objiceret in praesentia nostra, quae tunc in praesentia iudicis suspecti noluit explicare.

Nos ergo, quia constitit evidenter illam appellationis causam quae fuit expressa, rationabilem non fuisse f:

a Illidii. b destinaverant. alit. destinant. c Ca. 4. eod. titul. in 3. compil. an necesse sit semper eligere magis idoneum, vid. Thom. 2. 2. quest. 63. art. 2. ad 3. arg. Sol. lib. 3. de iust. & iure. q. 6. art. 2. & Covaruv. in reg. peccation. de reg. jur. lib. 6. in 2. p. relet. § 7. d Hoc est cancellar. Metensem, cui haec scribit Pap. e donum habent aliquot exemplaria. f Qua dicitur rationabili causa, vide apud Bart. in l. quod verò. ff. de legi. & in l. si postulaverit. 4. ratio. ff. de adult.

aliam autem tunc non expressit, et si dixerit idem Decanus, quod aliam vellet obijcere coram nobis, decrevimus confirmationis effectum non debere per ea, quae sunt proposita, impediri. Si quid tamen contra te non in modum exceptionis ad impediendum electionis & confirmationis effectum, sed in modum denunciationis, vel accusationis duxerit proponendum, postquam pacificam ipsius praepositurae possessionem fueris assecutus, proponendi licentiam non negamus.

[1 Et D. scholastico eiusdem ecclesiae tuae procuratoribus benignam curamvis audientiam indulgere. Fuit autem nobis ex parte tua propositum, scilicet etiam ven. f. n.]

CAP. XLVII.

Appellari potest si locum in utroque partibus assignatur, etiam si sit scriptum, appellacione remota.

Idem Vigorion. Episcopo.

Ex parte tua a: [1 & 7.] Praesenti pagina respondemus, quod cum excutitur honeste, qui ad praesentiam delegatorum iudicum non potest secum venire citatus, tu vel tui quoties ad illos iudices vos evocari contigerit, ad quorum praesentiam vobis periculosum est ire, libere poteris appellare, etiam si in literis commissionis appellaverit remedium interclusum, nisi iudices vobis assignent locum idoneum & securum.

[1 Fuit propositum coram nobis, quod cum inter Anglicos & Valen. sint inimicitiae manifestae, & ad partes illas Anglica sit transitus periculosus, pro vtriusque periculo & guerra qua inter gentes illas frequenter esse dignoscitur continua: multi de causa sua meritis dissidentes, te aliquando vel tuos aut. literarum nostrarum trahere satagent ad iudices in Vallia constitutos, ut sic indegenitas causas etiam iustissimas relinquatur, vel compositionem subeant iniustam pariter & damnosam. Cum igitur causas quas committimus sic volumus sine debito terminari, quod neutra partium contra iustitiam aggravetur f. t. p. a. f. m. & tibi.]

CAP. XLVIII.

Licet appellat reus, si non audatur exceptiens procuratorem alicui non habere sufficienti mandatum, vel se prius convenit per alias literas, de quibus non fit mentio in secundis, hoc dicit, quoad titulum.

Idem Episcopo, Decano & praetori Herforden.

Significavit vobis magister hospitalis Eboracen. [1 & infra.] Praeterea capitulum Eboracen. auctoritate quarundam literarum, in quarum sigillo continebatur sigillum capituli ad citationes tantum, cum aliud sigillum capitulum illud noscatur habere, quendam constituere actorem: sed licet idem Magister allegaverit, quod occasione literarum illarum actor non deberet admitti: & insuper adiunxisset, quod auctoritate literarum quarundam a nobis ad alios iudices obtentorum prius convenit non debuit per literas posteriores, in quibus nulla fuerat mentio de prioribus, conveniri: iudices tamen exceptiones huiusmodi admittere noluerunt, propter quod vocem ad nos appellacionis emisit. Quocirca mandamus, quatenus si vobis consiterit ob dictas causas, vel earum aliquam ad nostram fuisse audientiam appellatum: revocato in irritum, quicquid post appellacionem huiusmodi noveritis esse factum, partes, &c.

[1 Quod cum P. quondam rector hospitalis illius diem clausisset extremum, ven. f. n. Eboracen. Archiepiscopus, ad quem & praedecessores sui hospitalis eiusdem ordinatio pertinet ab antiquo,

a (a. s. cod. tit. in 3. compil. prater Philippum de Perus. hic, viid. Bartol. in l. ante sententiam, ff. de appell. recipiendis. b C. 6. eod. tit. in 3. compil. De materia sigilli, vid. Felin. in c. 2. sup. de fide instr. Decum in ca. post cess. sup. de prob. & quocirca in c. 6. de fide. inst. c attentatum.

volumus ipsam ex defectu rectoris dispensationem sustinere, dicitur Presbyterum eiusdem domus a suis fratribus unanimiter in rectorum electionem prefecit eisdem, sperans quod domus ista per ipsam tam in temporalibus, quam in spiritualibus reciperet incrementum: procedente vero tempore Decanus & capitulum Eboracen. ecclesiae, tanquam ad ipsos hospitalis, eiusdem ordinatio pertinet, Magistrum ipsam a sua administrationis officio revocare volentes, literas super hoc Apostolicas ad Decanum Lingonen. & suos omnes iudices impetrarunt, quarum auct. in suo vocari fecerunt tam Archiepiscopum quam rectorem, partibus igitur die peremptoria assignata coram ipsis iudicibus constituta, iudices alii vocari suam assignarunt, sola sibi deservit reservata.]

CAP. XLIX.

Licet appellat reus, si non audatur petens declarari rem petitam in libello.

Idem Magistro G. Archid. & a VVernanno canonico Suffonon.

Significantibus vobis T. & R. fratribus, nostro fuit Apostolatu declaratum, quod cum inter ipsos ex una parte, & V. ex altera, super quadam terra coram iudicibus delegatis quaestio veteretur, ipsi cum plures terras haberent, ut terra illa, super qua quaestio vertebatur, ostenderetur eidem, a iudicibus postularunt: quod cum ipsi facere denegarent, ad nostram audientiam provocarunt. Quocirca mandamus, quatenus si est ita, revocato in statum debitum, si quod post appellacionem noveritis attentatum, &c.

CAP. L.

Iudex a quo non potest statui terminum ad finendam appellacionem: quod si fecerit, intelligatur statuisse ad se presentandum.

Idem Eboracen. c. (Episcopo & de Luc. & de Monte meli. Abbatibus.)

Ex insinuatione a prioris & canonicorum sanctae Barbarae nobis innotuit, quod cum inter ipsos ex una parte, & V. camerarium de Tangar & ex altera, super quondam manerio coram iudice ordinario quaestio veteretur, & idem camerarius ad nostram audientiam appellaverit, appellacioni terminum non praefigens dicitur iudex, qui causam illius videbatur fore pro eo, quod quidam clericus commenfalis suus, dicti camerarii in eadem causa fuerat advocatus, hunc terminum appellacionis praefixit, ut ad Festum Purificationis utraque pars esset ab appellacionis persecutione restituta, licet non potuit nobis legem imponere, ut eam commoeretur intra dictum terminum expedire, cum & secundum legitimas sanctiones illis, quae in consistorio Principis speratur inferri, absque damno morae intacta permaneat, donec ipsam faciat introduci, & a proceribus illi iuxta morem. Interim autem nuntius camerarii praeveniens nuntium eorumdem, nec ipso ulque ad terminum legitimum expectato, impetravit literas & recessit. Quia vero fraus & dolus alicui patrocinari non debent, mandamus, quatenus si est ita, partibus convocatis, audiat causam, &c.

CAP. LI.

Qui extra iudicium appellat, ex verisimilibus & probabilibus causis, ne in possessione molestetur: si postea spoliatus, restitutus ante omnia in statum, in quo erat tempore appellacionis emissae, hoc dicit, inharendo verbis literae, & ut magis geratur utriusque iudicis. Pannormitan.

Idem Rosen. & Bonden. g. Episcopi.

a Male Vin. Normanno. b C. 7. eod. tit. in 3. comp. c Abrimem. al. Abricen. Episc. & de Luen. & de Monte moreli, Ab. d C. 8. eod. tit. in 3. compil. de Tangari. al. Tangar. f. hic perperam in vulgari monasterio. g Bondonen. al. Rosenen. & Londonien. al. Bondon. & Londonen.

BOnza a memoria O. de camera persona ecclesie de Paven. viam univerſe carnis ingreſſo, Abbas ſancti Auguſtini Cantuarienſis ejuſdem eccleſie, quam ad ſe aſſerit pertinere, primo per quorſdam monachos, ſecundo per ſeipſum poſſeſſionem ingreſſus, ad nos pluries vocem appellationis emiſit, ne quis eum ſuper poſſeſſione ipſius eccleſie praſumeret moleſtare, cumque aliquandiu praedictam eccleſiam pacifice poſſeſſiſſet, quidam laici Cantuarienſis dioceſis ipſum Abbatem & monachos de poſſeſſione ipſius eccleſie, per violentiam eiecerunt: [1 & infra.] Procurator vero Archidiaconi proſiit ex adverſo, quod deſuncta perſona eccleſie Archidiacono tantum datur ejuſ cuſtodia, imò Archidiaconi, qui fuerunt pro tempore, tam de iure communi, quam de generali conſuetudine, tam in illa eccleſia, quam in aliis univerſis ejuſdem dioceſis, hoc iure ſemper uſi fuerunt. Præterea praſatus O. nomine Archidiaconi eccleſiam poſſedit eandem, utpote qui eſt unam procuratorem, & v. fol. nomine eccleſie annis ſingulis exolvebat: [2 & infra.] Præmiſſis igitur diligenter inſpectis, praedictos Abbatem & Monachos in eum ſtatim, in quo tempore appellationis facta ex verſimilibus & probabilibus cauſis ad nos legitime interpoſitæ fuiſſe noſcuntur (proſpiciatis parti utrilibet ſalvo iure) deſerimus reducendos, ac fructus medii temporis perceptos & cenſuumſ pariter adſignandos eiſdem.

[1. Huiusmodi & alia pluribus ex parte Abbatis & Monachorum poſſeſſiſſa.]

[2. Eodem O. ſubſcripto de medio apud Archidiaconum animi poſſeſſiſſa diſpoſita remanſiſſe, qua non perditur niſi Archidiaconus, ſe putari poſſe deſpecta, vel niſi veniens non fuiſſet admiſſus. Si ergo Monachorum poſſeſſio qua potius deſertio clandestina debet dici, quoniam Archidiaconus ipſam poſſeſſionem non perdidit, & ſi eam Monachi non potuerunt rehabere, cum duo in ſolidum quæquam poſſiderent non poſſint. Cum igitur Archidiaconus potuit ſuo iure in poſſeſſionem intrare, ac tenentes de facto ſortiri eiecere potuit nullo aſſente, nec ulatenus reſiſtente ſibi ius proprium referre, cum iure executoria nullam habere injuriam dignoſcatur. Ad hæc Monachi poſſeſſionem Archidiaconi non poſſunt aliquatenus ad uocare, & ſi ea eam habuiſſe conſtare, quia cum eorum quaquam de poſſeſſione reſpiciat, nec hoc probatum fuerit, nec in iure conſeſſum, non habet quid obijciat extraneo detentori, præſertim cum & ipſi alibi ſua poſſeſſionem intraverint, & injuriam aliis facientes ius aliquod adquirere nequeverint. Appellatio quoque quam Monachi ſe interpoſuiſſe proponunt, penitus nulla ſuit, cum non niſi a gravamini præſenti, præterito vel futuro debeatur appellari. Archidiaconus vero ante prius eos gravaverat, nec ipſos poſt appellationem gravavit, cum rem vacuum, quam cuſtodire ius habet, imò quam ex officio cuſtodire tenetur, in cuſtodiam ſeſe ipſe noſcatur. Denique appellationi Monachorum non fuerat ullatenus deſerendum, quoniam ſi ad eandem eccleſiam pertineret, non debuimus auctoritate propria ipſius poſſeſſionem intrare, præſertim cum ſciverunt vel ſcire potius debeant, quid cuſtodiam eccleſiarum vacantium ad Archidiaconum pertinet, & ſi tunc idem Archidiaconus præſens eſſet, eandem deſerere eiſdem, & ſibi prout ad ejuſ ſpectavit officium tenuerit. Cum autem clandestina fuiſſet eorum poſſeſſio, non potuerunt ius poſſeſſores haberi, cum ſuper poſſeſſione nequeat injuria fieri clandestini poſſeſſori.]

CAP. LII.

litem adrepto habet vim appellationis, ſi ſervantur ea, qua ſervari debent in appellatione. hoc dicit, ſecundum unum intellectum interſecum.

a Ca. 9. eodem tit. in 1. compilat. Vid. Philip. Franc. in ſuis quaſtionibus. in materia petiti. quaſt. 1. b. Dicitur, perceptos, deſert in verſibus. exemplar. & in Codic. Barb. juxta vocem fructus, in margine hæc: perceptos qui percepti potuerunt. ſupr. de reſtitut. fol. ca. gravat.

Idem S. Auguſtini, & S. Gregorii prioribus.

Dilecti filii Io. a & H. prioris & monachorum Cantuarien. eccleſie nuncii retulerunt, quod cum pro cauſa, que inter dictos priorem & Monachos, & Cantuarien. Archiepiſcopum ſuper capella de Lamede vertebatur, ab ipſis ad ſedem Apoſtolicam mitterentur, idem Archiepiſcopus, poſt iter adreptum in eos excommunicationis ſententiam promulgavit. Cum autem plus ſit ad ſedem Apoſtolicam factio provocare, quam verbo, & ipſis propter dictam cauſam ad Romanam eccleſiam venientibus intelligatur ad ſedem Apoſt. provocatum: mandamus, quatenus ſi eſt ita, dictos Io. & H. denunciatis excommunicationis vinculo non teneat.

CAP. LIII.

Per clauſulam, appellatione remota, inhihetur omnis appellatio, qua a iure non indulgetur expreſſe. hoc dicit, uſque ad 4. verum.

Idem Epifcopo b. Helm.

Pastoralis officii diligentia eſt: & infra. Quaſiſti d. utrum quando inhihetur appellatio in reſcripto, fruſtratoria tantum inhihetur appellatio, etiam ſi non fuiſſet inhihetur, negotium non debeat impediri: reſpondemus, quod qualibet provocatio intelligitur removeri, que a iure non indulgetur expreſſe, ſed ſi appellans fuerit gravatus in juſſe, gravamen huiusmodi per ſuperiorem poterit emendari.

Licet excommunicatus ab excommunicatione appellet, nihilominus denunciari poteſt, & beneficii redditibus ſpoliari, hoc dicit.

Verum quia multoties eſt quid ad tempus per appellationem legitimam a iudicis ſui, quoad aliquem certum articulum, eximitur poteſtate: conſuluit nos, utrum ſi quis excommunicationis ſententia innotuit, aut denunciationem ipſius ab ea, tanquam minus rationabiliter promulgata, in eo caſu, in quo ante ſententiam appellatio vires obrinuiſſet, curaverit provocare, eo quod per appellationem interpoſitam excommunicantis videtur iuriſdictio dormiſſe, ipſe denunciare poſſit eundem, & ad tempus eccleſiaſticiſ beneficiis clericum ſpoliare? Nos itaque reſpondemus, quod cum executionem excommunicatio ſecum trahat, & excommunicatus per denunciationem amplius non ligetur, ipſum excommunicatum denunciare poteſt, ut ab aliis evitetur. Et illi proventus eccleſiaſtici merito ſubtrahuntur, cui eccleſie communitio denegatur.

CAP. LIV.

Si appellans ad ſuperiorem, comparere coram iudice inferiori ſuper concernentibus ipſam appellationem, ipſe appellatione renunciare videtur. Si autem proteſtetur, quod propter hoc non intendit renunciare appellationi, tanquam contraria allegari, non eſt audiendus: niſi notorium ſit, actum illum eſſe injuſtum ſuper cuius emendatione advenit inferiori. h. d. & eſt bonus caſus.

Idem Epifcopo Pariſienſi.

Solicitudinem g. paſtoralis: [1 & infra.] Sanè cura ſicut recipimus, duobus coram Epifcopo litigantibus,

a Ca. 10. eod. tit. in 3. compil. b. ad. Elect. ad. Helm. c. Supr. de off. & pot. iud. del. c. paſtorali, & ca. 11. eod. tit. in 3. compil. d. Vid. Bald. in l. 3. de appell. & Anton. Burrg. in ca. ut debuit. infr. hoc tit. e. Vid. quid per hunc 4. deſermin. Rom. conſil. 482. in caſu præmiſſo in 2. dubio. f. Excommunicatio trahit ſecuram executionem. g. Ca. 12. eod. tit. in 3. compil. Helm. in ca. cum An. Ferrarienſ. ſupr. de conſtit. & D. D. in l. non ſolum, & morie. De m. operis mure.

alter eorum ad sedem Apostolicam appellasset, Episcopus appellentem reputans contumacem, ipsum excommunicationis vinculo innodavit: quicoram Metropolitanano de Episcopo sibi petitur iustitiam exhiberi, adferens, quod post appellationem legitime ad nos interpositam ipsum excommunicaverat, & petens se ad eum statum, in quo fuerat appellat. tempore, à metropolit. reduci, denunciari videlicet absolutum: adjiciens etiam, quod appellationi non renunciabat objecta, sed profectui volebat eandem: [2 & infra.] Nos igitur inquisitioni tua taliter respondemus, quod sicut metropolit. de appell. ad nos interposita cognoscere omnino non valet: sic nec de his, quæ post appellationem fuerant innovata, dummodo b de aliis cognosci non possint, nisi de appell. pariter cognoscatur, vel de his, quæ appellationis causam contingere dignoscuntur. In quo casu si metropolit. ad cognoscendum partes suas interponere fortè præsumeret, Episcopus possit ad appellationis beneficium convolare: nam ad officium ejus, qui de appellatione cogniturus est, pertinet prudenter corrigere, quæ contra ipsam invenerit attentata. Si verò notorium existeret, quod mandatum Episcopi indiscretum fuerat vel injustum, cui non tenebatur subditus obedire, ac per consequentiam ei liqueat evidenter subditum legitime provocasse: potest Archiepiscopus auctoritate metropolitana declarare subditum irrationabiliter exiisse anathematis mictione percussum. Cum autem excommunicatus, qui appellaverat, juxta præscriptam formam coram Archiepiscopo deponit contra Episcopum quæstionem, metropolit. ad cognoscendum de causa potest interponere partes suas, cum ille appellationis prosecutioni renunciasse tacite videatur. Sed si verbo vel facto appellationem se velle profectui protestetur, non est tanquam adversa petens, & sibi contrarius, audiendus.

[1 Officii fideliter exequeri, eum super dubitationibus juris responso se. Ap. postulas edoceri.]

[2 Unde tua fr. requisivit à nobis, utrum Metropolitanus de hujusmodi conquestione cognoscere valeat: & si reperit eum legitime provocasse, utrum denunciare eum debeat absolutum: & an si Episcopus coram Archiepiscopo appellaverit, ne si qui excommunicatus ab eo fuerat, absolutus, appellationi sit hujusmodi deferendum.]

CAP. LV.

Ter appellationem legitime interpositam, principale cum accessibus ad iudicem appell. deferatur, & sententia excommunicationis & interdicti post appellationem lata non tenent.

Idem Episcopo & cantori Trecent.

Dilectis filiis d. Decano Altissiodoren. ac Magistro R. Altissiodoren. Episcopi procuratore in nostra presentia constitutis, idem Magister proposuit, quod cum dictus Episcopus Presbyterum domus Dei, in qua dispensationem se plenariam obtinere dignoscitur, detineri faceret vinculis mancipatum, pro eo quod bona quadam ejusdem domus, quæ furtive subtraxerat, restituere detestabatur, propter quod etiam ab eodem Episcopo fuerat excommunicationis vinculo innodatus, & supra dictus Decanus Episcopum monuisset, ut ei restitueret, vel saltem se recederet Presbyterum memoratum g, quem ad jurisdictionem suam spectare firmiter adseribat: Episcopus metuens, ne Decanus aliquid in suum præjudicium attentaret, se ac suos, statum ecclesie, ac civitatis, protectioni metropolit. supponens,

a Vid. leg. si filius sum. ff. ad Macedo. & l. 2. c. de iure fisci. b al. dummodo de illu. & c. protestentur. d Ca. 13. eod. tit. in 3. compil. e dispositionem. f Redderet, legabatur, sed recederet repositus. g Vid. leg. iure. ff. ad mu. & l. 1. §. per hanc. cum gloss. ff. de rei vin.

ad ejus audientiam appellavit. Verum Decanus post modicum tempus interdictum hujusmodi promulgavit, ut Episcopo in civitate presente, à divinis in Altissiodoren. ecclesia cessaretur. Postmodum vero cum die appellationis præfixo comparuissent partes coram officiali curie Senon. Decanus allegans, quod appellationi ab Episcopo interpositæ, idè non duxerat deferendum, quoniam Presbyter supra dictus, adhuc in vinculis tenebatur, quando ad nos vocem a appellationis emisit, officialis autem iudicavit irritum interdictum à Decano post appellationem Episcopi promulgatum: [1 & 7.] Quia verò idem Episcopus diversos modos expressit, secundum quos Decano paratus fuerit super captione Presbyteri iustitiam exhibere, ad Metropolitanam sedem appellans, Decanus non potuit post hoc ferre sententiam interdicti. Et ideo sententiam ipsam ab eo post appellationem legitime promulgatam, irritam decernimus & inanem, non obstante, quod Decanus ad excusationem suam, quasi variando proposuit, quod priusquam Episcopus appellasset, sententiam tulisset, cuius effectum ad tempus duxerat suspendendum: cum interim appellatione interposita procedere non deberit ad sententiam exequendam, officialis processum, qui post appellationem hujusmodi sententiam interdicti irritam & inanem decrevit, tenebatur iudicantes: eum appellatione ad nos interposita nil debuit innovari. Præterea licet excommunicationis sententia in Decano per Episcopum promulgata, rite lata prima facie videretur, cum per dictam officialem esset prohibita ne servaretur in ecclesia interdictum, & Decanus ne celebraretur in ecclesia prohibendo, divinum videretur officium perturbare: quia tamen per appellationem ad nos interpositam ex parte Decani, cui etiam officialis duxerat deferendum, Apostolos concedendo, non solum principale negotium, sed accessoria etiam ad nostrum referrebantur examen, eandem sententiam post appellationem promulgatam decernimus vitibus caruisse. Verum licet Archiepiscopus post appellationem prædictam, de qua sibi per officialis literas immo tuerat, Decano denunciaverit evitandum: Senon. tamen canonicos (qui saniori ducti consilio communi caverunt eidem, ut appellationi ad nos interpositæ magis, quam denunciacioni ab Episcopo factæ defectus) inculpabiles iudicamus.

[1 Hu igitur & alii, quæ utring. supra proposita coram nobis intelleximus evidenter, quod si Episcopus prudenter & iustitiam vidisset, & reddidisset Decano Presbyterum supra dictum, ad eum prorsus scandalum materiam amputandam.]

CAP. LVI.

Postquam Papa aliquam causam ad se revocavit, non valet processus postea per minorem iudicem factus: sicut non valet, si fuerit ab eo legitime appellatum. hoc dicit, ut cuiuslibet illius resistat.

Idem Mediolanen. Archiepisc.

Vt nostrum b prodeat devultu Dei iudicium: [6 & 7.] Iudicibus dedimus in mandatis, ut si post secundum mandatum, per quod totius cognitionem negotii ad nostrum iudicium revocavimus, traditionem sigilli dicto H. à te cognoscerent esse factam, eam decernerent irritam & inanem, inhibentes illi, ne quomodolibet eo nisi præsumeret. Cum plus sit Romanum Pontificem ad se aliquod revocare c negotium, quam quædam ad eum super aliquo negotio provocare.

a Dicitur, quando, deest in omn. antiq. aut. in quib. legitur ita ad huc in vinculis tenebatur ad nos vocet, & c. b Ex 3. compil. tit. ut ecclesiastica benefi. sine deminutione conferantur. ca. ut nostrum. inf. ut ecclesiastica be. si. de. co. ubi qua hie de sum reperit, vid. de obsid. in c. multum super. 3. q. 6. c. al. evocare. CAT.

CAP. LVII.

Si terminus appellationi prosequenda statutus ab homine altera pars pravenit, hoc tacto literas impetrando, litera non valent: sed terminus juris etiam appellatus pravenire potest, dummodo nuncius non procurat: & ubi ex dilatione imminet periculum, etiam neutra parte prosequente potest iudex ad quem supplere, parti compellendo ad prosecutionem.

Idem Abbati sancti Felicis, & G. canonico Bononiensi.

Obiata a nobis vestra litera continebant, quod cum quidam iudices, quibus causa, quae inter Sambri. & Rinocor. plebes vertebatur, fuerat ab Apostolica sede commissa, pro plebe Sambriensis sententiam protulissent, & a procuratore plebis de Rinocor. ad nos fuerit sine termino appellatum, nec delatum appellationi fuisset, nec ad prosecutionem ipsius terminus a iudicibus partibus assignatus: plebanus de Sambro. super observatione praedictae sententiae (sicut rationabiliter lata erat) nostras ad vos literas, & alia pars alias commissionis literas a nobis super infirmam eadem postmodum ad alios iudices impetravit, nulla in posterioribus literis de prioribus habita mentione, unde in dubitationem revocato, an posteriores iudices, vel vos de illa debeatis cognoscere, nos super hoc consulere voluistis: & infra. Licet igitur appellanti legitime a sententia indulgeatur annus a lege, aut ex iusta causa biennium ad appellationem interpositam prosequendam: quia tamen huiusmodi terminus potest restringi non solum a provocante, verum etiam a iudice, a cuius sententia provocatur (cum ideo sit constitutum, non ut minus ipse praveniri non possit, sed ne valeat prorogari) credimus distinguendum in quo casu litera impetrantur: & quidem quando certus terminus ab appellante vel a iudice appellationi praefigitur prosequenda, si eo tacto appellatus literas impetraverit, huiusmodi litera tanquam tacta veritate subrepta, obtinere non debent aliquam firmitatem. Si vero non sit aliquis terminus a iudice vel appellante praefixus, pars appellata intra terminum constitutum a lege (dummodo nuncius non procurat, ut appellantem in commissione impetranda supplantet) commissionis literas poterit impetrare, quorum auctoritate in appel. causa legitime procedatur, ita quod si appellans voluerit in causa appellata procedere, oportebit eum agere sub iudice sic obento, nisi possit eum legitime reculare: quod si agere noluerit, appellatus b potest nihilominus prosequi causam ipsam, maxime si sentiat sibi ex dilatione imminere gravamen. Superior quoque iudex si viderit ex dilatione periculum imminere, potest & debet neutro prosequente, appellationem, occurrere, ut periculum evitetur, puta si a sententia lata super confirmatione alicujus electi fuerit provocatum, ut utraque pars velit etiam ad annum prosecutionem appell. differre, potest utrique (imò debet) superior iudex, ad quem fuerat appellatum, terminum provide moderari, ne gregi dominico diu desit cura pastoris. Ex his igitur consul. vestra noveritis esse responsum, quod per posteriores non derogatur prioribus legitime impetratis, per quas ad confirmandam sententiam vel infirmandam, pravia potest ratione procedi.

CAP. LVIII.

Alteri parte contumaciter absente, potest iudex appell. etiam principalem negotium definire, si post lit. contestat. fuerit appellatum.

Idem.

Per tuas a literas requisisti, utrum si post latam sententiam, vel saltem post depositionem testium publicatas fuerit ad fed. Apost. appellatum, hi qui super hoc delegantur a nobis, si altera partium eorum se noluerit conspectibus praesentare, causam sibi delegatam b judiciali possint calculo terminare. Nos igitur consul. taliter respondemus, quod cum lis super eodem negotio coram primis iudicibus sit legitime contestata, poterunt a iudices delegati (eo, qui convenitur, se per contumaciam absentante) cum eis de meritis causa liquebit, commissum sibi negotium definire.

CAP. LIX.

Notabile & famosum cap. habens multa nova dicta utrumq. ius limitantia. & hoc dicitur in summa, imitando simpliciter verbu litera. Appellans ante sententiam tenetur exprimere causam rationabilem coram ipso iudice a quo; nec admittitur exceptio, quod prius miserat nuncium ad sedem Apost. vel quod literas impetraverat, quae nondum sunt iudici praesentata.

Idem in concilio generali. d

Ut debitus & honor deferatur iudicibus, & litigatoribus consulatur super laboribus & expensis: Statuimus, ut si quis coram idoneo iudice convenerit adversarium, ille ante sententiam ad superiorem iudicem absque rationabili causa non provocet, sed coram illo suam iustitiam prosequatur, non obstante si dicat, quod ad superiorem iudicem nuncium destinaverit, aut literas impetraverit ab eodem, priusquam delegato fuerint assignata. Cum autem ex rationabili causa putaverit appellandum, coram eodem iudice causa probabiliter appellationis exposita: tali videlicet, quae si foret probata, deberet legitima reputari, superior de appellatione cognoscat. Et si minus rationabiliter eum appellasse constiterit, illum ad inferiorem remittat, & in expensis alteri parti f condemnet, alioquin ipse procedet, salvis constitutionibus de majoribus causis ad sedem Apostolicam referendis.

CAP. LX.

Si iudex, a quo est appellatum a gravamine, illud revocat, potest in principali causa procedere.

Idem in eodem. g

Cum cessante causa b, cesset effectus: Statuimus, ut si iudex ordinarius, siue delegatus aliquid comminando vel interlocuendo protulerit, quo executioni mandato alter litigantium gravaretur, & sano usus consilio ab huiusmodi interlocutionis vel comminationis effectu destiterit, libere in causae cognitione procedat, non obstante si a tali comminatione vel interlocutione fuerit appellatum, dummodo non sit ex alia causa legitima suspensus: ne processus negotii frivolis occasionibus retardetur.

CAP. LXI.

Volens iudicem recusare, debet coram eodem suspensionis causam probabilem proponere, & eam coram arbitris communiter eligendis probare: quae non probata, sua iurisdictione iudex utitur in principali: ea vero probata remittit negotium ad sa-

a Ca. eod. tit. in 4. comp. Et quia varii sunt huius decreti articuli, varii loci sunt videndi. Doct. Feder. de Senis consil. 28. incipit, postius questionis. Felinus in ca. ex tenore. sup. de reso. Rom. cons. 4. 3. in ca. dubitatur. Calder. cons. 4. tit. de reso. ubi quatuor, an de nulli litera fieri merito debeat. b Ita legend. agere noluerit appellatus, & ubi intelligitur appellans.

a Ca. 2. eod. tit. in 4. comp. vide Matth. singul. 66. in ca. nota quod in causa. b delatam. c potuerunt. d Scilicet Innoc. 3. in com. gener. c. 31. e Ca. eod. tit. in 4. comp. Hinc Decet, explicat Paulus de Lazariis, & Philip. de Peruffo. Trid. cons. sess. 13. de reform. c. 10. f vide l. tutores. §. tut. & l. si Bart. ff. de admim. tut. g c. 36. h Ca. eod. tit. in 4. comp. lat. vid. l. ad agere. §. quam vult. De iure patron. & l. quod dicitur. ff. de patris.

CAL.

personam, vel causam committit de recusatoris consensu.

Idem in eodem. a

Cum b speciali sit prohibitionis provisum, ne quis in aliquem excommunicationis sententiam, nisi competentem commotione premissa, promulgare presumat. Volentes etiam providere, ne forte communitus frustratoris recusationis vel appellacionis obtentu momenti possit declinare examen. Statuimus, ut si allegaverit se iudicem habere suspectum, coram eodem causam iuxta suspicionis assignet c, & ipse cum adversario, vel (si forte adversarium non habeat) cum iudice arbitros communitur eligat: aut si communitur convenire non possit, absque malitia ipse unum, & ille alium eligat d, qui de suspicionis causa cognoscant: & si nequiverint in unam concordare sententiam, advo. ent tertium: ut quod duo ex ipsis decreverint, robor obtineat firmitatis: sciantque se ad id fideliter exequendum ex injuncto a nobis in virtute obedientie sub obestratione divini iudicii districto precepto teneri. Causa vero suspicionis legitima coram ipsis intra competentem terminum non probata, sua jurisdictione iudex utatur. At ipsa probata legitime de recusatoris ad sensu persona idonee committat negotium recusatus, vel ad superiorem transmittat, ut in eo ipso procedat, secundum quod fuerit procedendum.

In notoriis non admittitur appellatio: in dubiis causa probabili coram iudice est exprimentia, qua debeat legitima reputari: quam si non proficiatur, iudex a quo in causa procedat. Idem si proficiatur & non probat. Hac autem constitutio non extenditur ad regulares. h. d.

Porro communito ad appel. obstaculum convolante, si eius excessus evidentia rei vel ipsius confessione aut alio modo legitimo fuerit manifestus e (cum appellacionis remedium non sit ad defensionem iniquitatis, sed ad praesidium innocentium institutum) non est provocacioni huiusmodi deferendum. Excessu quoque dubio existente, ne frivolae appellacionis dissiugio appellans iudicis processum impedit, coram eodem probabilem causam appellacionis exponat, talem videlicet, quae si foret probata, deberet legitima reputari, & tunc si habuerit adversarium, intra terminum, secundum locorum distantiam, & temporis qualiter, & naturam negotii ab eodem iudice moderandum, appellacionis causam proficiatur: quam si profici non curaverit, extunc ipse iudex (appellacione non obstante) procedat, nullo autem adversario comparente, tunc iudex ex f officio procedit. Appel. causa coram superiore probata, superior suae jurisdictionis officium exequatur. Sed si appellans in eius probatione defecerit, ad eum a quo ipsum malitiose appellasse confiterit, remittatur. Ceterum has duas constitutiones praemissas nolumus ad regulares extendi, contra g suas speciales observantias.

CAP. LXII.

Si iudex confessionem advocati eadem die revocata pro liti contestatione velit habere, vel processum a subdelegato subdelegati factum ratificat, licite appellatur.

Honorius III. decano, cancellario & cantuari
Lincolnen.

a Scilicet Conc. Lat. ca. 48. b C. s. cod. tit. in 4. compilat. c Iure civile non est necesse probare causam. l. cum speciali. l. aperitissimi. C. de iud. d Eligant. e Confessionem solam inducere notorium, vide in l. cum fidei commissum. ff. de fidei com. f Ex off. suo procedit appellacionis causa. g Contra suas observaciones speciales.

Cum causam a, quae inter Abbatem & fratres de Valle sancti loannis ex parte una, & priorem & canonicos de Novo loco ex altera, super ecclesia de Holsch b vertitur, R. sancti Angeli diacono cardinali commissimus audiendam: [1 & 7.] Procurator praedictorum prioris & canonicorum proposuit, quod cum coram subdelegatis iudicum delegatorum inducias ad proponendum exceptiones dilatorias petisset: quia advocatus ipsius ductus errore respondit, quod ecclesia de novo loco, ecclesiam, de qua erat questio, per xl. annos & amplius pacifice possederat, licet ipse eadem die advocati errorem corrigens, ipsius responsionem, quae suae petitioni contradicere videbatur (ne per eam aliquod sibi posset praedictum generare c, pro eo quod ante litem contestatam, sunt exceptiones dilatorias proponenda) coram eodem iudicibus revocavit. Iudices tamen per huiusmodi responsionem erroneam advocati, litem contestatam fore credentes, ad receptionem testium partis alterius processerunt: [2 & 7.] Mandamus, quatenus si dicti prior & canonici legitime probaverint, quod per procuratorem ipsorum eadem die advocati responsio extiterit revocata, quia sic per consequens litem contestata non fuit, vel quod delegati testes receptos a subdelegatis subdelegatorum suorum adprobaverint, cum non nisi delegatus a Principe causam alii valeat delegare, quicquid ab ipsis post appella. eorum factum est (dummodo haec in appellacione expressa fuerint) nunciatis irritum & inane.

[1 T. & B. procuratores praedictorum Abbatis & fratrum in ipsius praesentia constituti, petebant instanter ut processum approbantes de Chevillie & Bellando Abbatum & prioris de Malera quibus causa ipsa a Bo. me l. pp. p. n. fuerat delegata, causam ipsam qua tanto tempore iam duravit, dignarentur sententiam terminare.]

[2 Sed & gravamini gravamen addentes cum examinatione quorundam testium prioris de Velleboe & suo consueti delegasset, qui vires suas subdelegaverunt alii contra canonicos sanctitatis receptiones & examinationes testium ab ipsis de facto, cum de iure requirerent, factam minus provide adprobaverunt: propter quae gravamina ex parte praefatorum prioris & canonicorum ad sed. Apostol. fuit appellatum. unde idem procurator cum instantia postulasset ut memoratorum iudicium processum decerneremus irritum & inane. Quia vero super praemissis non potuit nobis fieri plena fides, nisi a utriusque parti procuratorum assensu.]

CAP. LXIII.

Non sufficit appellanti docere, quod exceptionem legitimam & veram opposuit & appellavit, nisi doceat propter exceptionem non admittam appellasse. h. d. & est casus no. & quotidianus.

Idem Decano & thesaurario & P. s. Petri canonici
Zamorae.

Dilecto filio G. capellano nostro, D. Presbytero & 1. capituli Salamantini procuratori a nobis auditore concessio, procurator capituli proposuit coram eo, quod cum dictus Presbyter super receptione sua in Salamantina ecclesia exsecutorias a nobis ad Archid. Civitaten. & collegas ejus literas impetrasset, coram eis fuit ex parte capituli allegatum, quod cum in ipsa sit ecclesia certus numerus canonicorum juramento firmatus, de quo in literis ad eos directis mentio non fiebat, per eas non debebant contra ipsos procedere: &

a De materia huius decreti. quatenus indicat errorem advocati nocere clienti, vide Barb. Conf. 6. Vol. 1. & Asini. Error. C. de iur. & fact. ignor. b Olfensio. c Allegari. vide l. 2. cum l. f. C. de error. advoc. d eodem die.

ne aliter facerent, fuit ad nostram audientiam appellatum: [1 & 7.] Quoniam igitur eisi per confessionem Presbyteri factam coram auditore predicto confiteri, Salamantinam ecclesiam habere certum numerum canonicorum juramento firmatum, & hujusmodi exceptionem coram executoribus fuisse propositam, & quod appellatum existerit ab eisdem: quia tamen non confituitur quod propter exceptionem hujusmodi non admittam, alicuius legitimam fuerit appellatum: mandamus, quatenus si vobis confiteri praefatam exceptionem hujusmodi de certo canonicorum numero, juramento firmato, vel alias legitimis exceptionibus fuisse propositas coram ipsis executoribus, nec admittas, ac ideo partem capituli appellantis: ipsorum executorum processum denunciatis irritum & inane.

[1 Sed ipsi executores hujusmodi appellatione contempta, executionis sententiam in Episcopum & capitulum protulerunt. Quare petitis procurator predictus, sententiam ipsam irritam mutari, & dictum Episcopum super hoc ab eorumdem Episcopi & capituli taxatione compesci.]

CAP. LXIV.

Appellans qui terminum appell. praefigit, si mittit procuratorem ad impetrandum & contradicendum tantum, & appellatio fuit recepta à iudice, vel approbata à parte, ad versus legitime praesentis, condemnatur in expensis. h. d. secundum communem intellectum, licet glossa aliud senserit.

Idem sancti Andreae Archidiaconi & magistro I. Canonico de Melten. a.

Nicolaus militis fratris E. monacho & monasterii sanctae Mariae, sancti Hadriani diacon. cardin. concessimus auditorem: in cuius praesentia cum dictus monachus non nisi ad impetrandum & contradicendum procurator fuerit institutus, supplicavit humiliter idem miles ut contra ipsos tanquam e consummates procedere deberemus: [1 & 7.] Mandamus, quatenus si vobis confiteri, dictos Abbatem & conventum appellationi suae terminum praefuisse, cum ad profequendum eandem, sufficientem procuratorem non miserint, memorato milite ipsam personaliter profequente, ipsos ad restituendas expensas à tempore appell. factas eidem militi condemnetis.

[1 Ad dare aliquibus in mandato, qui eisdem pro eo quod ad profequendam appellationem emissum procuratorem minus idoneum designaverunt, ipse eadem personaliter profequenti in restituendis expensis & expensis legitime condemnantes, eo prius sicut iustam fuerit restituit, audiatur super his quae contra sapienter. Abbatem & conventum praefatus miles rationabiliter duxit proponenda. Quia vero super praemissis vobis non potuit fieri plena fides, de assensu militis & monachorum predictorum. d. f. v.]

CAP. LXV.

Ab eadem sententia ab eodem tertio appellari non licet.

Idem Episcopi. Mantini. & P. canonico Tuscan.

Quia nobis e R. tutor filiorum quondam B. civis Tuscan. f. petitione monstravit, quod cum inter ipsam ex una parte, & F. pro se ac P. tutore quondam filii B. ex altera, super quadam summa pecuniae coram iudice Tuscan. quaestio verteretur: idem definitivam pro eodem R. sententiam promulgavit, quae bis fuit per iudices delegatos & confirmata: [1 & 7.] Sed pars altera quae semel & iterum appellaverat, tertio

a. Alii. Melten. b. Alata. de fratri G. monacho monasterii S. Mariae. sancti Adriani. c. al. tanquam contra. d. Appellans appellationis suae potest terminum statuere. e. Vide Domin. d. p. an. sum. f. Tusculan. g. Vide l. i. cum. not. C. de adm. str. auro.

vocem appellationis ad nos emittens, P. & ejus collega cognitionem ipsius sententiae à nobis obtinuit delegari: & infra. Cumque R. sanctae Mariae in Gosmed. diacon. super appell. tertio ad nos emissa utrique parti à nobis datus auditor interlocutus fuerit, illos non potuisse de jure tertio appellare. Nos praedicto P. & ejus collega dedimus in mandatis, ut in negotio ipso nequaquam procedere attentarent.

[1 Licet P. Pixeta canonicus Tuscan. cui executionem sententiae ipsius dicimus commississe, ipsam in possessionem quarundam domorum & aliarum rerum legitime induxisset.]

CAP. LXVI.

Appellatio emissa medio iudice interposita, causam non deolvit exceptione opposita. hoc dicitur, secundum communem intellectum.

Idem magistro G. Archidiaconi & officio Leme.

Dilecti filii prior & conventus de Lactu. a. Rubeo transmissa nobis petitione monstravit: [1 & 7.] Ex parte dictorum prioris & conventus fuit excipiendo propositum: quod cum omisso diocelano Episcopo fuisset ad Archiepiscopum appellatum, ad quem gradatim fuerit appellandum, in causa ipsa de jure procedere non debet: sed quia officialis Archiepiscopi hujusmodi exceptionem admittere denegabat, ipsi ad nostram audientiam appellaverunt: & infra. Quocirca mandamus, quatenus sententias post hujusmodi appellatas [in b. eos] denunciatis penitus non teneant.

[1 Quod cum inter ipsos ex parte una, & f. de Chambar. militem Claromon. diacon. ex altera, super quadam nemore & aliis rebus coram magistro A. canonico Claromon. ex delegatione ap. quaestio verteretur. Idem miles ad ven. f. n. Bituricon. arch. frustratoria vocem appellationis emittens, causam super his officialis Bitur. obtinuit delegari, coram quo.]

CAP. LXVII.

Si in, qui desit esse tutor, nomine pupilli convenitur invitus poterit appellare.

Gregorius IX. magistro scholasticum F. & G. de Rupe canonici sancti Andriani & Morinen. diaconis.

EX parte M. dominae d. de Colob. nobis fuit oblata querela, quod cum nobilis mulier domina de Bellebron. super quibusdam terris ipsam nomine filiorum suorum coram iudicibus auctoritate nostra transisset in causam, eadem in iudicium ipsorum excipi fecit praesentia, quod cum res, de quibus in iudicio agebatur, & praedicti filii ejus, sub potestate & tutela ipsius minime permanerent, cum jam ad secunda vota transisset, & super his ei non tenebatur ipsorum nomine, quorum tutrix esse defierat respondere: sed quia dicti iudices hac exceptione neglecta nihilominus ad hoc compellebant eandem, ipsa sentiens se gravari, nostram audientiam appellavit. ideoque mandamus, quatenus si ita est, revocato in irritum, quicquid post appell. hujusmodi inveniatis attentatum, audiat hincinde proposita, &c.

CAP. LXVIII.

Si iudex de jure dubitans vult consulere superiorem, debet consultationis copiam partibus edere: alias ejus verba consultationis fides non adhibetur.

Idem magistro & fratribus domus Morinen.

Intimasti: & infra f. Praeterea hospitalitatis ignorantibus, & non facta eis copia de inquisitionis processu, ad nos relationem transmississe noscuntur, cum

a. Rubro. b. inclusa defun. in aliquo antiq. c. Andriani in Cod. Barb. in scholasticum G. & P. & Rupe canon. S. Adriani Morin. d. vide Baldum in l. nos autem. sup. de Atul. res. legitur Colester & Brevis. e. Vide authent. matris & avia. Cod. quando mu. in. offic. suoz. f. De materia relationis vide gloss. doltor in ca. causam. secundo. de testibus.

juxta legitimas sanctiones quoties relaturum se iudex quilibet pollicetur, illico litigatoribus apud acta consultationis exemplum edere teneatur.

CAP. LXIX.

Si ante litem contestatam circa principale negotium, iudex aliquid innovat, vel diem assignatam sine causa prævenit, licet appellatur. Et si procurator datus ad impetrandum super appellatione non servavit formam mandati, auditur appellans etiam post annum.

Idem Archiepiscopi & G. canonici.
Turonen.

Significante a Aurelia Episcopo, nos noveritis accepisse, quod cum Decanus & capitulum Magdunen. ipsum super eo, quod dicebant alibi, quam in stallis decani & capituli prædictorum, carnifices carnes vendere non debere b, coram iudicibus auctori. Apost. convenissent: petentibus tandem decano & capitulo nominatis iudicum officium implorando, ut cum idem Episcopus post citationem carnes in stallis aliis vendi fecisset, quod per eum super hoc factum fuerat, in statum pristinum renovarent: pro parte ipsius fuit propositum, quod cum lis præsertim non fuisset super negotio contestata, locum imploratio huiusmodi non habebat, adiciens quod cum de consensu partium coram dictis iudicibus, ad litigandum super ipso negotio certus dies statutus fuisset, & quantum ad illam diem solutum fuisset iudicium eorundem, prævenire diem ipsum ac audire partem adversam in tali imploratione absque consensu partium non debebant: & quia super his non audiebant eundem, nostram audientiam appellavit: & licet procuratorem suum intra annum ad huiusmodi appellationem miserit prosequendam: quia tamen dictus procurator (ut creditur) circumventus contra inhibitionem ipsius Episcopi nostras super hoc ad quosdam iudices certa ratione suspectos literas impetravit, dictus Episcopus uti noluit literas sic obtentis, petens non obstante lapsu anni ad prosecutionem appellati admitti. Ideoque mandamus, quatenus si de inhibitione huiusmodi, & præmissis causis appellationis vel earum altera confiterit, revocato in irritum, &c. ubique ad contentatum in jam dicto d negotio juxta priorum contentiam literarum, &c.

CAP. LXX.

Capitulum famosum & multum allegabile. & h. d. Ad iustificandam appellationem ex causa interpositam, probare oportet causa veritatem coram iudice ad quem, nisi fuerit coram iudice a quo oblata probatio & rejecta. h. d. singulariter usq. ad s. eidem.

Idem.

Interposita a appellatione ex causa probabili, non sufficit appellanti probare, quod ex causa huiusmodi provocavit, si eam non doceat esse veram: nisi hoc se asserens probaturum non fuisset admissus.

Si appellatio non sit recepta a iudice, vel approbata a parte, sufficit appellanti mittere procuratorem ad impetrandum & contradicendum, licet pars appellata sit parata in curia prosequi. h. d. usq. ad s. ille deniq. Abbas Siculus.

Eidem quoque permittitur, si non recipiatur appellatus a iudice, nec ab adversario approbatur, super prosecutione appell. per procuratorem ad impetrandum & contradicendum constitutum literas impetrare, licet pars altera per se vel per procuratorem idoneum, iudicium super hoc apud sedem Apostolicam recipere sit parata.

a Vide Iason. in rep. l. quemimus. ff. de fluminibus. b Vide l. i. C. que sit long. consuet. & ibi Cyn. c dictio ad, deest in aliquot antiq. d dicta causa. e vide Rubenon Alexand. in tract. de potest. procur. p. r. annor. per Innoc. & Butrig. in c. cum inter canonicos. sup. de elec. & c. ad dissolvendum. inf. de sponsa. impub.

Ante inchoatam persecutionem appellat. appellans potest si vult inuito appellato petere, ut remittatur ad iudicem a quo, sed condemnabitur in expensis factis per partem adversam in illa appellatione. h. d. usque ad s. sane. Abbas.

Ille denique a, qui vocem appell. emisit, cuius nondum est alii cognitio delegata ad petitionem ejusdem, ad eum, a quo provocavit, de jure remittitur, contradictione partis alterius non obstante: in legitimis expensis adversario, quas eum propter hoc fecisse confiterit, condemnandus.

Articulus appellationis interposita a quaramine discutitur per iudicem ad quem parte absente per contumaciam, etiam lite non contestata in appell. vel principali causa. h. d. Abbas.

Sanè parato aliquo probare gravamen, propter quod duxerat appellandum, & parte adversa se contumaciter absentante, potest super hoc lite non contestata procedi, licet nondum litis contestatio facta fuerit in ipso appell. articulo vel negotio principali: quia cum in hoc casu iniquitas principaliter prioris iudicis arguitur, non est rigor juris (ex quo sequi posset causa perplexitas) requirendus.

CAP. LXXI.

Clausula appellatione remota, in medio literarum posita, respicit præmissa, quibus annexitur, non sequentia: nisi repetatur in fine literarum, & hoc si negotia sunt separata.

Idem.

Inquisitioni tua taliter respondem, quod quoties clausula, per quam tollitur appellationis remedium, in medio literarum ponitur, si sunt plura negotia se minime contingentia, tantum præmissa complectitur: nisi forte in fine literarum prædicta clausula iteretur.

CAP. LXXII.

Breve est, sed per alia verba sic summatur. Appellati sententia prodest alteri, si communis iure juvetur, & idem sit negotium, & eadem defensionis causa, & sint eadem sententia condemnati: aliter secus.

Idem.

Vna sententia e pluribus condemnatis, si unus solus ad appellationis beneficium convolaverit, illius restoria iure communi ceteris suffragatur, si communi iure juvetur, idemque negotium, & eadem causa defensionis existat.

CAP. LXXIII.

Iustus metus excusat, adeo quod non appellans habetur pro appellante, si fuerit protestatus, & appellationis causas duxerit exprimendas.

Idem.

Si iustus a metus quo minus appellaveris, te excusat, ad appell. reputaris beneficium convolasse: Dummodo intra tempus quo licite provocatur, coram iudice a quo appellasse volueris: vel si habere ipsius copiam nequivisti, in præsentia bonorum virorum protestatione super hoc proposita, causas appellat. duxeris exprimendas.

a Vide Abb. in ca. dilectus. & c. 3. inf. de Presby. & Ang. in l. si quis libellos. Cod. eod. tit. b Hec clausula appell. resp. solum est principu. l. i. §. i. ff. a quibus appell. non licet. c Vide que expressit scribit Soc. conf. 132. incipit. insigni doctor. in prima parte. d Equi merus esse debet, tradit Aret. in §. quadr. insit. de all. Paul. de Cas. & Ias. in locum aliquo. C. de iure debb. & l. interposita. C. de transa.